

Atlantic Odyssey 2023

Een zeereis op de Hondius van Ushuaia naar de
Kaapverdische eilanden
24 maart t/m 27 april 2023

Paul Gnodde

Vrijdag 24 maart 2023 - Ushuaia – Tierra del Fuego National Park en omgeving

De eerste vier dagen verblijven we in Ushuaia (Tierra del Fuego NP). Pas daarna gaan we aan boord van de Hondius voor de Atlantic Odyssey 2023. De groep is compleet en we gaan deze dagen op pad in de omgeving van Ushuaia en een dag later naar de pampa's van Rio Grande.

We splitsen de groep en rijden in twee keer 3 auto's naar de verschillende plekken. De eerste ochtend verkennen we de kust bij Ushuaia waar het al meteen geweldig leuk vogelen is. In de begroeiing zitten enkele Grass Wrens terwijl Magellanic Oystercatchers op het strand staan, naast enkele 10-tallen Upland en Kelp Geese. We zien meteen al de doelsoort hier, namelijk Rufous-chested Dotterel! Zes vogels foerageren op het kiezelstrand op nog geen 10 meter afstand. Twee Blackish Oystercatchers zitten verder weg, maar zijn een welkome aanvulling. Als we over het Beagle kanaal scannen zien we Wenkbrauwbatrossen en Zuidelijke Reuzenstormvogels vliegen, te gek! Dan krijgen we een berichtje van de andere groep dat ze een Magellanic Woodpecker gevonden hebben, we zijn in de buurt en binnen 5 minuten staan we te kijken naar een deze prachtige vogels! Ze zitten wel wat ver in een dal maar er loopt daar een weg langs, dus we besluiten om wat dichterbij te rijden. En dat was geen verkeerde keuze! Op nog geen 15 meter afstand hakken 3 Magellanic Woodpeckers er lustig op los, zich niets aantrekkend van onze aanwezigheid. Wat een geweldige start! Helemaal als we even later een heuse Andescondor over zien komen.

In de middag bezoeken we de vuilnisbelt. Want wat is een bezoek aan een stad waard als je de lokale vuilnisbelt niet gezien hebt? Zonder dollen, dit is zonder meer de beste plek voor een paar bijzondere roofvogelsoorten zoals White-throated Caracara en Black-chested Buzzard Eagle.

Omdat we de meeste soorten hier gezien hebben besluiten we het NP Tierra del Fuego te bezoeken en dat was ook niet zonder succes: een prachtige Austral Pygmy Owl liet zich uitgebreid bekijken en fotograferen, terwijl ie gemobd werd door Patagonian Sierra Finches, Tufted Tit-Tyrants en Thorn-

tailed Rayadito's. We rijden nog wat verder het park is en zien nog Spectacled Duck en Great Grebe op één van de vele meren hier. Geweldige eerste dag!

Zaterdag 25 maart 2023 - Rio Grande en de pampa's – een dagexcursie vanuit Ushuaia

Deze dag bezoeken we Rio Grande en de pampa, en dat betekent op tijd op pad want dit ligt op ongeveer 170 km van Ushuaia. Onderweg zien we Dark-faced Ground Tyrant, Dark-bellied Cinclodes en vele Ashy-headed Goose. Guanaco's (een lama-achtige) zien we regelmatig in de velden staan. Naarmate we dichterbij Rio Grande komen, begint de wind toe te nemen. We besluiten eerst de pampa op te rijden voor de specialiteiten daar. We zien veel ganzen maar niet de gehoopte Ruddy-headed Goose. Wel komen er ineens vier Andescondors vlak over onze auto's vliegen, dat is een verrassing!

We speuren de velden af naar Tawny-throated Dotterels maar zien alleen Rufous-chested helaas. Een verre Chilean Swallow is een leuke bonus, net als een groepje Least Seedsnipes en Short-billed Miner. Dan is het tijd om het waddengebied van Rio Grande te bezoeken, en dat was niet voor niks! We zien 100-en Bonapartes Strandlopers en ook de specialiteit van dit gebied, namelijk Two-banded Plover. Het is afgaand tijd dus de vogels zitten wat op afstand maar zijn duidelijk te herkennen. Een Flightless Steamer-Duck zit in de geul en is nog een nieuwe voor de groep, leuk! Dan wordt het tijd om terug te rijden naar Ushuaia voor een heerlijk diner in ons heerlijke hotel.

Short-billed Miner – Patagonische holengraver

Least Seedsnipe – Patagonische kwartelsnip

Two-banded Plover - Dubbelbandplevier

Kuifcaracaras en Black-chested Buzzard Eagle – grijze arendbuizerd

Zondag 26 maart 2023 - Excursie over het Beagle kanaal – dag 4 in Ushuaia

De laatste dag voor vertrek doen we met de hele groep een excursie over het Beagle Kanaal, de zeearm waar Ushuaia aan ligt en die uitmondt in de Atlantische Oceaan. Een heerlijke introductie op de Atlantic Odyssey eigenlijk!

Het werd een prachtige dag met veel zon en geweldige waarnemingen! Als we uitvaren zien we al meteen enkele Magellanic Penguins zwemmen en vliegen er wenkbrauwbatrossen en Southern Giant Petrels om de boot.

Wenkbrauwbatros

Grauwe pijlstormvogels

Zuidpoolkip

Zwarte wipstaart

We varen naar een eilandje wat werkelijk vol staat met Imperial Shags, prachtig! Er zitten ook South American Sea Lions waarbij een enorm mannetje duidelijk laat merken wie de baas is. Even later vliegen er ineens Zuidpoolkippen de boot op! Ze blijken het regenwater te drinken op t dak, en die strategie wordt ook gevolgd door Blackish Cinclodes (met de prachtige Nederlandse naam zwarte wipstaart), een van de doelsoorten op deze tour. Deze laatste zit zo dichtbij dat er niet scherp gesteld kan worden met de camera's!

Andere soorten die we zien zijn Chilean Skua, Rock Shag en een paartje Flightless Steamer Ducks. We varen verder en zien de eerste van 10-tallen Southern Fulmars (grijze stormvogel), leuk!

De volgende stop is een pinguïnkolonie, dé plek voor Magellanic Penguin. Als we aankomen zien we de vogels al staan, maar tot onze verrassing ook een groep Gentoo Penguins! We tellen er maar liefst 67 inclusief jongen, ze broeden hier dus ook. We nemen uitgebreid de tijd om de kolonie te bekijken waarna het tijd wordt om weer terug te keren naar de haven. Onderweg zien we een Fuegian Storm-Petrel, vele grauwe Pijlen plus enkele Bultruggen. Bij de kolonie pinguïns zitten ook weer enorme aantallen Imperial Shags. Het resterende deel van de middag bezoeken we bekende plekken voor gemiste soorten en zien we gelukkig nog een Magellanic Snipe, op nog geen vijf meter afstand. Een prachtige afsluiting van opnieuw een geweldig leuke dag!

Chileense grote jager

Zuidelijke reuzenstormvogel

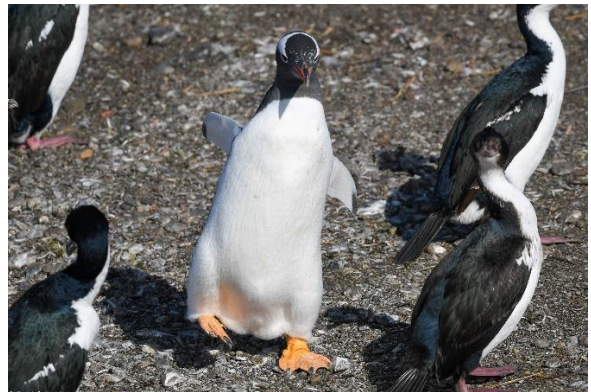
Grijze stormvogels

Wenkbrauwwalbatros

Magelhaenpinguïn

Ezelspinguïn en keizeraalscholvers

Maandag 27 maart en dinsdag 28 maart 2023 – De eerste dag op zee!

En dan breekt eindelijk de dag aan van de Atlantic Odyssey. Ik en anderen hebben hier bijna vijf jaar op moeten wachten geteld vanaf het moment van boeken. Na nog een vruchtbare ochtend vogelen rondom Ushuaia, leveren we de huurauto's in gaan naar de pier waar de Hondius aan ligt. Hier gaan wij de komende maand op verblijven. We nemen toch enigszins met een brok in de keel afscheid van Arthur en Laurens, die helaas op het laatste moment niet mee konden met deze spectaculaire vogelreis, maar toch wel graag een paar dagen met de groep wilden vogelen hier in Patagonië. Dank mannen! We zijn nu nog met zijn 24-en van de BirdingBreaks-groep. Bij het aan boord gaan staat de bemanning van de Hondius ons al allervriendelijkst op te wachten. Onze bagage hadden we al eerder afgeleverd en is door hen aan boord gebracht. Elk van ons wordt na een korte incheck persoonlijk naar de 'hut' gebracht en die is niet mis. Een kleine, maar zeer nette hotelkamer op een schip met uitzicht over de zee. Laat het avontuur maar beginnen!

De eerste avond krijg je een toelichting op hoe het reilt en zeilt op de Hondius. We krijgen uitleg over de reddingsvesten en die moeten we ook aantrekken op de verzamelplaats als test. Verder wordt het programma uitgelegd. Iedere dag zijn er lezingen, koffie en thee is gratis en drie keer per dag een copieuze maaltijd in de eetzaal (pfff, daar gaat mijn slanke lijn). En dan, zo rond een uur of 20u, vaart het schip uit. En meteen worden enkele passagiers zeeziek, zo hoor ik later. Een van hen heb ik zelfs de eerste drie dagen niet gezien. Om een uur of 11 is iedereen toch wel moe en duikt zijn 'kooi' in. De bedden zijn 2,20m, dus voor de lange mannen onder ons geen probleem. Onder het rustige geronk van de motoren van de Hondius val ik in slaap.

De volgende dag, een uur voor het ontbijt, sta ik op. Het is nog donker buiten. Ik douche me op de kamer en het afvoerputje blijkt verstopt. Al gauw staat er vijf centimeter water in de douchebak. Na het aankleden maak ik daar melding van bij de receptie en loop daarna door naar de voorkant van de Hondius. De eerste vogelaars staan al in de schemering voor de brug van het schip. Het schip heeft dan al de gehele nacht gevaren vanaf Ushuaia naar het oosten. Een grote storm met orkaankracht gaat voor ons uit. De bemanning legt ons uit dat wij net achter de storm aanvaren en een rustige zee treffen wat juist weer goed is voor veel zeevogels. In de ochtendschemering meen ik een eerste Wandering Albatros (grote albatros) te ontwaren. Als het lichter wordt en naarmate de dag vordert blijkt dit een redelijk algemene zeevogel te zijn. Met een spanwijdte van 3,5 meter zeilen zij rondom het schip. Indrukwekkend.

Grote albatros – adult

Grote albatros – onvolwassen

De kleinere Southern Giant Petrels (zuidelijke reuzenstormvogel) vallen daarbij in het niet. Over klein gesproken, ook Wilsons stormvogeltjes vliegen wat verder achter het schip. Enkele scherpe vogelaars pikken er tussen de Giant Storm-Petrels een White-chinned Petrel (witkinstormvogel) uit. Van deze soort zullen we elke dag een stuk of tien zien.

Zuidelijke reuzenstormvogel - adult

Zuidelijke reuzenstormvogel - onvolwassen

Een nieuwe zeevogelfamilie dient zich aan: prionnen. Deze vliegen op gepaste afstand langs. Helaas niet fotografeerbaar en daarmee niet te determineren. Een paar dagen later zou dit helemaal goed komen. Een sterk op een prion gelijkende vogel is de Blue Petrel (blauwe stormvogel). Deze verschilt van de prionnen door een witte eindband aan de staart en een donkere kop. Mooi vogeltje! Ook hiervan zien we een stuk of tien. Een typisch stormvogeltje van het gebied waar we doorheen varen, zo ten zuiden van de Falklands, is de Black-bellied Storm-Petrel (zwartbuikstormvogeltje). De black-bellied die wij zien hebben gelukkig allemaal een duidelijke donkere streep op de buik.

Ongeveer een kwart van de 132 passagiers is vogelaar, zo schat ik in. Buiten op de verschillende dekken is het daarom nooit druk. Alle ruimte om de zee af te zoeken of te fotograferen. Als er dan opeens een melding komt dat er een Kerguelen Petrel (Kerguelen stormvogel) achter het schip hangt, dan snelt men naar het achterdek en zelfs dan is er ruimte om te kijken of met je telelens van links naar rechts te zwaaien. De Soft-plumaged Petrel (donsstormvogel) is een stuk algemener. Naast de vele Wandering Albatrossen en Wenkbrauwalbatrossen, vliegt er ook een Grey-headed Albatros (grijskopalbatros), een heel fraai 'albatrosje' vergeleken met zijn grote broer de Wandering.

Ik kom even terug op mijn kamer voor een batterijwissel en zie twee (Filipijnse) mannen in de douchebak. Het euvel is meteen door hen verholpen.

Als vogelaars hebben we natuurlijk geen tijd om lezingen te volgen. Maar de spoedcursus fotografie in de middag laat ik niet aan mij voorbijgaan. Voor een deel bekende stof, maar juist ook wat tips voor op zee fotograferen: zet je sluitertijd op minimaal 1/2000 en je extra belichtingstop op maximaal 0.3. De tips werken voor mij en ik sluit zeer tevreden de dag af met het bekijken van de foto's. 2500 foto's breng ik terug tot 60 goede en scherpe foto's. De rest delete ik meteen.

Woensdag 29 maart 2023 - De tweede zeedag

In de schemering staan de vogelaars weer op het voordek, want je weet maar nooit. Al snel wordt er geroepen: "*penguins, at eleven a clock*". En meteen daarop "*Southern Rockhoppers*". Het zal toch niet! Dit is echt mazzel, een groepje van zes zuidelijke rotspinguïns zwemt links van de boot. Een soort die we eigenlijk niet verwacht hadden. De Southern Rockhopper Penguin is algemener dan de Northern, maar die laatste gaan we massaal zien rond Tristan da Cunha. En weinigen hadden op de

zuidelijke rotspinguïn gerekend. Mijn derde pinguïnsoort! Even later zien we er nog twee en het lukt mij die goed op de foto te zetten. Het vogelen in de schemering gaat nog even door. Een soort Diving-Petrel zwemt voor ons op het water. Snel op de foto gezet en achteraf blijkt dit een Common Diving-Petrel te zijn. In het Nederlands alkstormvogeltje en dat geeft goed aan met wat voor een vogeltje we te maken hebben.

Donsstormvogel

Alkstormvogeltje

Zo breng ik mijn dagen door op het schip...

...samen met de andere vogelfotografen

In de loop van de ochtend vormt zich een groepje rondvliegende zuidpoolkippen rond de Hondius. Maar liefst zeven stuks vliegen een paar rondjes rond het schip en landen ook even op het dak. Even later zijn ze weer weg. Kennelijk kunnen die toch heel goed vliegen, want wij varen op dat moment ver van het vasteland. Ook zien we de eerste grote pijlstormvogels. De zeevogels van vanochtend zijn vooral albatrossen (3 soorten), donsstormvogels, White-chinned Petrels (witkinstormvogels), Wilson's en Black-bellied Storm-Petrels (zwartbuikstormvogeltje) en heel veel prionnen. Ik besluit van die laatste groep maar eens een projectje te maken, want het wordt toch tijd dat we daar wat namen op kunnen plakken. Ik kan dat in ieder geval niet zo in het veld en wil scherpe foto's maken. Ik maak er letterlijk honderden van. Uiteindelijk komen we met de expertise aan boord tot veel Antarctic Prions (Antarctische prion) en Slender-billed Prions (dunbekprion). Op basis van de dikke snavel enkele McGillivray/Salvin Prions en anderen zien ook de Fairy Prion (duifprion).

Zeezoogdieren zien we niet, totdat begin van de middag Hourglass Dolphins worden gemeld. Een fraaie wit-zwarte dolfijn die in groepjes van drie tot vier langs de boot zwemt. We zien ze drie keer. Later op de middag zien we twee groepen van tientallen prions vliegen boven een specifieke plek. Zit hier een walvis? Die wordt even later gemeld, maar duikt kennelijk meteen onder en niemand krijgt deze vinvis goed te zien. Hopelijk komen er meer kansen. Een Grey Petrel (bruine stormvogel) krijg ik wel te zien, maar niet goed op de foto. De Kerguelen stormvogel kort daarop wel. Ik fotografeer ook twee keer een albatros en dat blijken Royal Albatrosses (koningsalbatros) te zijn. Een albatrossoort die sterk lijkt op de Wandering Albatross. Ik herken ze eigenlijk alleen aan de zwarte snavelrand.

Kerguelen stormvogel

Noordelijke koningsalbatros - adult

In de middag is er een verplichte bijeenkomst over de landingen op South-Georgia. Dit is aan strenge regels onderhevig en er komt een biocheck op iedereen die bij een cleanroom niet zou misstaan. Het moet uitgesloten zijn dat we ook maar een plantenzaadje meenemen South-Georgia op. Er mogen ook geen etenswaren mee, geen statieven en zo min mogelijk tassen. De volgende dag moet iedereen zijn kleren schoonmaken en vacuümzuigen met de speciale stofzuiger. Na deze uitleg snellen wij weer naar buiten en zien de eerste Light-mantled Albatross (roetkopalbatros) van de reis voorbij vliegen. Voor iedereen een nieuwe soort. Wat een beauty! Vanwege het licht in de rug verzamelen zich de vogelfotografen op de voorpunt. Door de rustige zee kun je hier goed staan. Ik blijf te staan naast Hadoram Shihirai, de schrijver van het bekende boek *A complete guide to Antarctic wildlife*. Een nagenoeg onbewolkte hemel zorgt voor perfecte omstandigheden. Mijn prion-project mondt uit in zo'n 1000 foto's van deze familie.

's Avonds na het diner organiseert Hans Verdaat, assistent expeditieleider van Oceanwide, een birdersbijeenkomst. Hij heeft overdag al gevraagd aan de vogelaars om je foto's van de dag op de openbare computer te plaatsen, dan kan hij ze 's avonds bespreken. Ik heb er dik 1500 gemaakt en weet deze nog net voor het diner terug te brengen tot 25 echt geslaagde en scherpe foto's. Ik koop een memorystick bij de receptie om ze op de centrale computer te zetten. Een grappig memorystickje in de vorm van de Hondius! Zelfs scherpe foto's van de prions leiden die avond nog tot discussie. Dat geeft aan hoe moeilijk te determineren deze soortgroep is.

Grijze stormvogel

Kaapse stormvogel

Antarctische prion

Blauwe stormvogel

Witkeelstormvogel

'White Nelly' – witte vorm zuidelijke reuzenstormvogel

Donderdag 30 maart 2023 - Derde zeedag: klaar voor South Georgia

Er begint zich een mooie routine te vormen. Voor het ontbijt even op de brug om alvast wat soorten te scoren. De tweede Light-mantled Albatross van de reis draait cirkeltjes om het schip, maar het is nog te donker voor een foto. Die kans gaat zeker nog komen. De druk is een beetje van de ketel met wat we al gezien hebben en we genieten gewoon van de White-chinned Storm-Petrels (witkeelstormvogels), Soft-plumaged Petrels (donsstormvogels), de drie albatrossoorten (Wandering/grote, Black-browed/wenkbrauw en Grey-headed/grijskop) en stormvogeltjes. Er wordt weer geroepen: 'penguin'. Er zwemt een koningspinguïn voor de boot. Die zullen we nog massaal zien op South-Georgia, maar de eerste is toch altijd speciaal.

Het is voor het eerst af en toe leeg op zee, geen vogels. Dan weer vliegt een prion voorbij of een Donsstormvogel, maar geen nieuwe soorten. De roetkopalbatros laat zich een paar keer goed zien in mooi zonlicht en op een gegeven moment hangen er twee achter de boot. Ik ontdek vanaf de voorplecht een Sooty Albatross (zwarte albatros), wel weer een nieuwe. Slechts enkele vogelaars zien hem ook. Deze zullen we later op de Odyssey vast vaker zien.

Ik fotografeer nog wat prionnen, maar maak me dan op om de kleding die ik aan doe op South-Georgia schoon te maken. Ik besluit een regenjas aan te trekken en extra thermo-ondershirtjes. De regenjas heeft geen klittenband waar zaadjes in kunnen blijven hangen. Ook neem ik geen tas mee. Scheelt ook weer gedoe. Gisteravond heb ik al mijn outdoor-broek goed gewassen en die is inmiddels weer droog. Ik kan de biosecurity-check van vanmiddag aan denk ik. En die biosecuritycheck blijkt streng. Meerdere mensen moeten de zakken van hun jassen extra stofzuigen en ik moet de oculairs van mijn Swarovski-verrekijker helemaal er af draaien om daar het laatste vuil te verwijderen. Had op zich wel een keer gemogen zie ik. Ook het reddingsvestje dat we in de zodiacs om moeten hebben, moet op mogelijke zaden geschoond worden. Dan is er nog de kans op het overbrengen van de vogelgriep en nog meer instructies volgen. Ik begrijp dat er vanaf South-Georgia een soort douaniers aan boord komen die nogmaals een biosecuritycheck gaan doen. Het leuke is dan wel dat je in je paspoort een extra stempel krijgt.

Over de intercom van de Hondius wordt melding gemaakt van ijsbergen. Torenhoge ijsbergen zijn te zien in de verte en de boot koerst op eentje af en vaart er vlak bij langs tot genoeg van alle gasten

aan boord. Er is geen woord gelogen over de schoonheid van het lichtblauwe ijs van een ijsberg. Zo pakken we toch een stukje zuidpoolgevoel mee. Ik weet een foto te maken van een reuzenstormvogel die voor een ijsberg langs vliegt; sfeerplaatjes van vogels mogen er ook zijn.

Die middag komt er nog een uitleg over hoe wij met de zodiacs overgezet worden en wat je kunt zien aan historische gebouwen bij de landingsplaat Grytviken op het eiland. Deze oude walvis-industrie is uitgebreid gefilmd door Floortje Dessing. Naast deze historie wacht de vogelaars nog een South-Georgian Pipit (Zuid-Georgische pieper), een South-Georgian Pintail (Zuid-Georgische pijlstaart) en nog een enkele specialiteit. Als BirdingBreaks-groep zitten wij in de Yellow Group en mogen zo'n beetje als laatsten van boord morgen. 's Avonds, na het birderskwartiertje, draait er een schitterende documentaire over Ernest Shackleton, de bekende zuidpoolreiziger die zijn bemanning redde en begraven ligt op South-Georgia. Kortom, we zijn goed voorbereid voor de dag van morgen. Het hoogtepunt van de Atlantic Odyssey.

Vrijdag 31 maart 2023 – Landing op Zuid-Georgië!

Met het eerste licht staan we weer voorop het schip en we varen nu langs South-Georgia. Iedereen geniet van de bergen die aan stuurboordzijde uit het water rijzen. Het waait stevig, maar in de rug, en het is gemakkelijk uit de wind staan. Het is half bewolkt met veel blauwe lucht. Ongekend mooie omstandigheden in een ongekend mooie omgeving. Het is nog niet druk met zeevogels en Hadoram Shihirai nodigt ons uit om op de voorplecht te komen staan. Diving-Petrels (alkstormvogeltjes) en pinguïns die op het water zwemmen worden opgeschrikt door het schip op en vliegen (of zwemmen) dan snel weg. Vanaf de voorplecht zijn ze dan nog goed te zien, maar verderop vanaf het schip niet meer te zien. Maar de eerste vogel die ik zie vliegen is een Brown Skua (bruine jager). Nieuwe soort!

Kort daarop vliegt het eerste diving-petrel / alkstormvogeltje voorbij. Het lukt mij deze kleine alkachtige vogel op de foto te zetten. Want alleen via foto's kun je de soort op naam brengen: Common Diving-Petrel of South-Georgian Diving-Petrel. Die laatste heeft een wat witter gezicht en nog wat subtiele kenmerken. Waren de prins al moeilijk, dan zijn het de alkstormvogeltjes helemaal.

In totaal kan ik ongeveer twaalf van die vogels aardig scherp op de foto krijgen. 's Avonds zitten er drie Common bij en ook drie South-Georgian. De andere zes laten we ongedetermineerd.

Voor de derde dag achtereen wordt "penguin" geroepen en nu zijn het twee Macaronipinguïns op het water. Ook hier kan ik een scherpe foto van maken. Andere nieuwe soorten deze ochtend zijn enkele South-Georgian Cormorants (ZG aalscholver) – een iets kleinere vorm van de Imperial Cormorant (keizeraalscholver) – en Antarctische sterns. Verder het 'normale' spul als Wilsons stormvogeltjes, albatrossen en White-chinned Petrels (Witkinstormvogel). De Hondius vaart een lang stuk langs de oostelijke kant van South-Georgia. Dit is enigszins in de luwte en met een aardig zonnetje kunnen de handschoenen wel uit.

Zuid-Georgische aalscholver

Wilson's stormvogeltje

In de baai bij de oude walvisindustrie Grytviken gaat de Hondius voor anker. De Nederlanders aan boord herkennen dit van die fraaie dubbeluitzending over South-Georgia van Floortje Dessing. En dan wordt er omgeroepen dat de gele groep – wij zijn in kleurengroepen ingedeeld – zich klaar mag maken voor vertrek met de zodiac naar Grytviken. Iedereen is gespannen, dik aangekleed en een best zwaar reddingsvest hangt op onze schouders. Er volgt nog een korte biosecuritycheck, een loopje door een borstelbad met desinfecterend spul en dan mogen we de zodiac in.

Eindelijk zet ik voet op South-Georgia. Zo op het eerste gezicht is Grytviken niet de mooiste, maar wel de meest historische plek van het eiland. Oude roestige gebouwen, opslagtanks en wagonnetjes geven aan dat hier honderd jaar geleden tientallen walvissen per week werden verwerkt. Behalve deze vergane glorie staat er ook nog een fraai wit kerkje dat voor de walvisindustriearbeiders was. En deze plek is natuurlijk bekend om het graf van Ernest Shackleton, een wat roekeloos uitgevallen Zuidpoolreiziger die in 1914 zijn bemanning van de Endurance wist te redden na een overwintering op het pakijs. We bezoeken al deze plekken en ik koop drie ansichtkaarten van South-Georgia in het postkantoor en doe ze daar ook op de post. Je kunt hier notabene gewoon pinnen! Slechts acht weken verzendtijd geeft de medewerker aan.

Noordelijke reuzenstormvogel

Er zijn ook nog drie endemen op het eiland. En die rollen we snel op. De vogels die nergens anders voorkomen zijn de South-Georgian Pipit, een fraaie wat gelige pieper, en de South-Georgian Pintail, een afgescheiden soort van de Zuid-Amerikaanse pijlstaart. De lokale aalscholver zagen we al vanaf de Hondius.

Zuid-Georgische pieper

Fortuna Bay

Overal liggen Antarctic Fur Seals, een puppy-achtige pelsrob met hele lieve ogen. Het lijkt wel of elke bezoeker van de Hondius niets anders doet dan deze robben te fotograferen. Net buiten het dorpje liggen enkele zeelolifanten. Die zijn zo groot als een zodiac en liggen maar wat. Een wijffe geeft nog een showtje weg door luid te boeren en wat kelp op te eten. Soort van de dag wordt niet de

zeeolifant. Ik merk dat ik gestrest was door alle drukte rondom de landing, de biosecuritycheck en de korte periode dat we hier mogen zijn. Ik kom nu ik drie kwartier heb rondgelopen, de endemen heb gezien en wat kaarten heb verstuurd tot rust en kan nu wat gaan genieten. Ik hoor later van medepassagiers dat zij hetzelfde gevoel hadden.

Terug op het schip nog even door het voetenbadje, omkleden en dan snel aan het diner. Na het eten schrijf ik dit blogje en selecteer en bewerk ik mijn foto's. Met de laptop in de hand loop ik naar de bar/Loungeruimte en hoor popmuziek. O ja, dat was waar ook, er zou een soort disco zijn. Een groepje jonge vrouwen van de staf is aan het dansen met enkele passagiers en ik word ook de dansvloer opgesleept. Mijn eerste beweging sinds een week en het is leuk! Van foto's delen met de groep komt niets meer van...

Zaterdag 1 en zondag 2 april 2023 - Koningspinguïns op South Georgia!

We gaan vandaag een koningspinguïnkolonie bezoeken. Dit zal een van de hoogtepunten worden van deze reis. Het bezoek aan de voormalige walvisindustrie Grytviken was indrukwekkend, maar eigenlijk is het een lelijke plek. De Hondius is afgelopen nacht iets opgeschoven en als ik het dek op kom staan er al Engelse, Belgische en Nederlandse vogelaars de omgeving af te speuren. Dick, mijn kamergenoot deze reis, heeft in de schemering een rondje schip gelopen en vertelt dat hij een Common Diving-Petrel (alkstormvogeltje) op het dek heeft gevonden. Samen met Hans Verdaat, een van de expeditieleiders van Oceanwide, heeft hij het mini-alkje weer overboord gezet. Later zie ik de foto's van het beestje in de hand van Hans. Ondanks dus dat de ruiten van de Hondius afgeschermd zijn met flipovers en de patrijspoorten gesloten zijn tijdens de nachtelijke vaart rond South-Georgia, is er dus toch een vogel aan boord gelokt.

De Yellow-groep mag dit keer als eerste van boord. We trekken weer de speciale laarzen aan, de regenbroek erover heen en de overige van zaden vrijgemaakte kleding. Nu we zo voor de tweede keer een landing met zodiacs op South-Georgia is het al een stuk minder stressvol. De Hondius ligt in Fortunabay en hier zijn geen gebouwen op de oever. Alleen maar ongerepte natuur. Ik stap de zodiac uit en loop door de branding het zwarte strand op. Ik sta meteen tussen de Koningspinguïns en pelsrobben (Atlantic Fur Seals)! De staff heeft met rode stokken de route gemarkeerd die we mogen aflopen om bij de pinguïnkolonie te komen. Aan het eind staan twee gekruiste palen die het einde markeren. Het is ongeveer 20 minuten lopen en aan het einde beklimmen we een heuveltje, vanwaar je zicht hebt op de kolonie. Duizenden en nog eens duizenden Koningspinguïns. Adulten met daartussen, veelal bij elkaar, de chocoladebruine jongen. Later op het schip wordt ons verteld dat de ouders en de jongen elkaar herkennen aan het geluid tussen al die soortgenoten. Een nog grotendeels onbekend terrein voor de wetenschap. Er loopt een file koningspinguïns aan de linkerkant van ons pad naar zee en rechts van ons een identieke file, maar dan pinguïns terugkomend vanuit zee met een gevulde krop voor de jongen.

Koningspinguïns op Zuid-Georgië

Boven de kolonie vliegen bruine Jagers op zoek naar zwakke of dode jongen. Zuidpoolkippen lopen tussen de pinguïns door op zoek naar pinguïnstront. Ik kan gelukkig ook een idyllisch plaatje maken van de zuidpoolkippen bij een klein watervalletje. Noordelijke (donkere snavelpunt) en Zuidelijke (lichtgroene snavelpunt) reuzenstormvogels lopen de kolonie door op zoek naar alleen gelaten jongen. Die reuzenstormvogels zijn de echte killers. Later zien we bij een andere kolonie zo'n reuzenstormvogel tot zijn nek in een dood pinguïnjong graven. Het geluid van de kolonie koningspinguïns is indrukwekkend. Mannetjes (roepen AABBAABB) maken een iets anders geluid dan vrouwtjes (roepen ABABAB), zo wordt ons uitgelegd.

Terug op het schip weer een uitstekend lunchbuffet, terwijl de Hondius koers zet naar Jason Bay. We cruisen eerst wat voor de kust en er vliegt een groepje Wilsons stormvogeltjes boven de kelp. Erg moeilijk te fotograferen zo dicht bij de zodiac, zo snel als ze zijn. Maar van de 200 foto's die ik maak zijn er vier zeer geslaagd. Je ziet de individuele veertjes, het licht in het oog, maar vooral de gele webjes tussen de tenen springen eruit. Er is een strandje van dikke kiezels. Hier maken we kennis met tussock, een lange grassoort die essentieel is voor broedende albatrossen en stormvogels. Maar zo te zien genieten de pelsrobbers er ook van.

Hier is geen kolonie, maar wel zijn er wat Koningspinguïns en enkele Gentoo Penguins (ezelspinguïns). Er vliegt een tiental South-Georgian Pintails (Zuid-Georgische pijlstaarten) en ik zet een eendje op de foto dat achteraf nog een endem is: de South-Georgian Teal (Zuid-Georgische taling). Ook hier vliegt de Zuid-Georgische pieper rond.

De volgende dag. Er ontstaat een heerlijke routine. Een uurtje voor het ontbijt op de plecht van de Hondius, daarna rustig ontbijten en klaarmaken voor weer een landing met de zodiacs. Het weer is wederom ongekend fraai. Een nagenoeg onbewolkte hemel en weinig wind in de St. Andrewsbaai waar we voor anker liggen. We gaan vandaag een megakolonie van Koningspinguïns bezoeken.

De andere kleuren groepen mogen eerst en de Yellow-groep gaat eerst cruisen met de zodiacs voor we aan land mogen. Er mogen maximaal 100 personen gelijktijdig aan land hier zo zijn de regels van South-Georgia. Dat cruisen behelst rustig varen met de zodiac. We zitten met zijn tien in zo'n rubberbootje, vijf personen aan elke kant gezeten. Daarnaast een 'zodiacdriver'. Met enige regelmaat klikt nieuws over de portofoons, b.v. : *"Zodiacdrivers, there's a white Nelly floating in front of de Kingpinguinrookery"*. Een 'white Nelly' is een geheel witte vorm van de Zuidelijke Reuzenstormvogel en erg schaars. We hebben er tot nu toe eentje eerder gezien, die even achter de boot hing.

Reuzenstormvogels zijn een soort vliegende dodo's qua schoonheid, of beter gezegd bij gebrek aan schoonheid. De witte vorm vinden we snel en het is een soort knobbelzwaan op zee. Dan mogen wij aan land. Ook hier weer heeft de staff een pad uitgezet van rode stokken. We mogen ons zwemvest achterlaten op het kiezelstrandje en lopen het pad af. Je moet echte uitkijken dat je niet op een pelsrob stapt. Die ogen nog best agressief, maar het zijn maar zeer kleine zoogdieren die een beetje happen en dreigen. Vanaf een heuvel hebben we zicht op de Koningspinguïnkolonie. Deze is zoals in Fortunabay, maar dan in het kwadraat. Wat een massa pinguïns. Tienduizenden! Daarboven patrouillerende bruine jagers en ertussen scharrelende zuidpoolkippen. Zelf staan we ook tussen de pinguïns en je krijgt de neiging om ze even te aaien hoe hun verenpak nu voelt. Inmiddels is het helemaal onbewolkt en is de wind gaan liggen. Mutsen gaan af en handschoenen uit. Met op de achtergrond hoge besneeuwde bergen en op de voorgrond al die pinguïns maakt de camera overuren. Ook met de mobiele telefoon kun je hier schitterende foto's en filmpjes maken. Ik sta met reisgenoten Toon, Jacob, Mardik en Eddy en we delen ons enthousiasme over deze plek onder deze fraaie omstandigheden. Ik zie een koningspinguïn met bloed op de borst en maak er een foto van. Hadoram Shirihai, de bekende Israëliische zeevogelexpert, legt mij uit dat ouderpinguïns soms vechten om een extra jong. Die pikken ze dan gewoon in van een ander stel. En dat kan er stevig aan toegaan. Ik maak ook een foto van Hadoram. Ik laat hem de foto zien en hij is verguld. *"Please take some more photo's of me"*, vraagt hij wat ijdell en overhandigt mij zijn dure Olympus. Terwijl hij poseert als een Romeinse keizer, wijzend naar de verte en zelfs even zijn hand boven zijn ogen, maak ik een paar goede foto's van hem. In gedachten zie ik de foto's al staan op de achterflap van zijn nieuwe boek.

's Avonds krijgen we uitleg over de weersomstandigheden en wat dat betekent voor het vervolg van de reis. Is het aan de oostkant van South-Georgia heerlijk nazomerweer, aan de andere kant van het eiland is er storm van orkaankracht. Dit betekent dat wij een Chinstrap- en Macaronipenguinkolonie (stormband en macaronipinguïn) moeten skippen. Dat is echt heel jammer, want iedereen had zich hier op verheugd. Het is niet anders. Na het diner zet de Hondius zich in beweging en nemen wij afscheid van South-Georgia.

Maandag 3, dinsdag 4 en woensdag 5 april 2023 – Enkele zeedagen onderweg naar Gough en Tristan da Cunha

De oversteek van South-Georgia naar het eerstvolgende eiland Gough duurt vijf dagen. Tijd om wat tot rust te komen, een wasje te doen (wassen via de service van de Hondius kost 1,75 euro per onderbroek, dus dat doen we maar niet) en een lezing te volgen. Qua vogels is het rustig op zee. De basissoorten zijn de White-chinned Petrel (witkinstormvogel) en wenkbrauwbatrossen. Af en toe vliegt er een donsstormvogel langs, een kerguelenstormvogel en een Black-bellied Storm-Petrel (zwartbuikstormvogeltje). En regelmatig op enige afstand ondefinieerbare prionnen.

Dan is het opeens een walvisfestijn. In de verte verschijnen meerdere 'blows'. Enkele van die walvissen komen binnen camerabereik en we fotograferen een stukje rug en rugvin van een gewone vinvis, een van de grootste walvissoorten die er zijn. Een leuke opsteker voor een toch wel beetje saaie zee. Marijke de Boer, zeezoogdierdeskundige en medewerker van Oceanwide, telt uiteindelijk 67 verschillende beesten.

De volgende dag is een beetje een herhaling van zetten en vogels en af en toe een 'blow' in de verte. Wel erg leuk is een enorme ijsberg die aan de horizon verschijnt en waar we later op een dikke kilometer langsvaren. We varen langzaam richting het noordoosten, maar het is nog steeds koud en handschoenen en muts zijn nodig als je op het dek staat. Ik mis een Great-winged Petrel (langvleugelstormvogel) die gemeld wordt. Hopelijk krijg ik komende dagen een herkansing.

's Avonds hebben we aan de hand van door de vogelaars aan boord zelfgemaakte foto's van prionnen, een korte lezing over deze groep door Hadoram Shirihai. Prionnen zijn kleine lichtgrijswitte stormvogels, dus met zo'n zoutbuisje bovenop de snavel. Er zijn mooie foto's gemaakt van Antarctic Prions, Slender-billed Prions (dunbekprion) en iets wat een kruising lijkt tussen een Fairy Prion (duifprion) en de Fulmar Prion van Nieuw-Zeeland. Ik vind het er niet gemakkelijker op geworden om ze op naam te brengen na deze lezing, maar dat de nagel op de snavel ertoe doet, is mij nu duidelijk.

Om 18u is weer de dagelijkse 'recap' in de Lounge en dan krijgen we uitleg over het weer, de route en wat wetenswaardigheden over het gebied. Deze keer kregen we een kort college over de aantallen bezoekers in het Antarctisch gebied. Dit aantal groeit jaarlijks enorm met in 2021 een record van 50.000 toeristen die een landing maken ergens in het Antarctisch gebied. Landingen op South-Georgia zijn gelukkig nog iets schaarser met zo'n 12.000 bezoekers. We krijgen ook nog een statistiekje over de nationaliteiten aan boord. Maar liefst 34 nationaliteiten zijn er. Van de toeristen zijn de Nederlanders de grootste groep met 26 personen. Maar echt de grootste is die van de Filipino's met 32 mensen aan boord. Die werken in de keuken, bediening, schoonmaak of in de machinekamer. Er volgt een lang applaus voor deze groep werknemers.

Dag drie op zee begint met een inhaler: ik krijg de Great-winged Petrel (langvleugelstormvogel) goed te zien en ik kan er ook goede foto's van maken. Ook werken de Grey Petrels (in het Nederlands gek genoeg bruine stormvogels) goed mee. Daar had ik tot nu toe geen foto van. Ik mis nu alleen nog een waarneming van de Grey-backed Storm-Petrel (grijsrugstormvogeltje). Achter de boot is het de gehele ochtend druk met Sooty Albatrosses (zwarte albatros), Light-mantled Albatrosses (roetkopalbatros) en natuurlijk basissoorten als witkinstormvogel, zwartbuikstormvogeltje, grijskopalbatros en wenkbrauwalbatros. Die roetkopalbatros is van onwaarschijnlijke schoonheid en als er twee steeds achter elkaar aanvliegen is het een soort van balletvoorstelling. Regelmatig vliegt er een donsstormvogel langs en soms een grote pijlstormvogel.

Bruine stormvogel

Roetkopalbatros

Ik ontdek het bestaan van dek 8, het bovendek. Vanaf hier heb je weer een geheel ander zicht op de zeevogels. Zwarte en roetkopalbatrossen vliegen op ooghoogte voorbij en ik maak er een uitdaging van om ze beiden op een foto te krijgen. Later hoor ik dat Ross, een van de stafleden daar ook mee bezig is en ze fraai op de foto heeft. Tijdens de lunch op niveau van dek 4 zien we al etend de albatrossen voor het raam voorbijglijden. Wat een reis is dit toch! Als Nederlanders via Birdingbreaks hebben we langzamerhand een lange tafel geclaimd in de eetzaal. Gezellig, maar ook weer niet goed

voor de integratie. Dick en ik schuiven daarom soms aan bij andere tafels met interessante mensen (natuurlijk liefst ook vogelaars...).

Na de lunch ga ik nog even naar dek 8. En nu pas valt het me op wat ik eigenlijk vanochtend ook al zag. Er lopen hier mensen rondjes, of beter gezegd een achtje. Ik zie een soort stappenteller om de linkerpols van de wandelaar. Pfff, op zo'n kleine ruimte aan je tienduizend stappen komen, ga er maar aan staan. Veel beter is volgens mij een paar keer per dag via het centrale trappenhuis van dek 3 naar dek 8 lopen. Dat voel je pas in de benen. Later op de middag, als het op vogelgebied wat stilgevallen is, volg ik een spreekbeurt van de kok. Hij vertelt wat er allemaal komt kijken bij zo'n toch als de Atlantic Odyssey. Dit is de langste zeetocht met toeristen die er bestaat. De langste cruises daarna, zonder in de bewoonde wereld te komen, zijn 'slechts' 22 dagen. Wij komen na zo'n 28 dagen aan in St. Helena waar we slechts beperkt kunnen inkopen, zo vertelt de kok. De hoeveelheden voedsel die zijn ingeslagen zijn gigantisch. Ze hebben een voorraad voor de gehele reis tot en met Praia op de Kaapverdische eilanden plus tien dagen extra voor nood. In Ushuaia hebben ze b.v. 20.000 eieren ingeslagen. Vers water maken ze zelf op de Hondius. Het afval wordt gescheiden, samengeplet en tot aan het einde aan boord gehouden. 's Avonds eten we á la carte en tijdens de lunch wordt geïventariseerd wat je 's avonds wilt eten. Op deze manier hebben ze het minste etensafval. Het etensafval dat er toch komt, gaat gepureerd over boord. Een Engelsman die vraagt of dit overdag gedaan kan worden met vogelaars daarbij (met het idee dat dit zeevogels aantrekt) wordt van repliek gediend door de kok: "dit 'chummen' mag niet en dit is valsspelen!".

Terwijl ik dit blogje schrijf wordt er een White-headed Petrel (witkopstormvogel) gemeld. Die is voor iedereen nieuw. Ik snel naar buiten, maar ben te laat. Wel zie ik een grote vinvis langsrij. Twee keer zie ik weer een stuk rug met 'dorsalfin'. Rond een uur of 22u gaat weer het licht uit.

De volgende dag komt alles goed op vogelgebied. Ik zie vier nieuwe soorten: de witkopstormvogel, de Atlantic Petrel (Schlegels stormvogel), de Subantartic Shearwater (Subantarctische kleine pijlstormvogel) en de Grey-backed Storm-Petrel (grijsrugstormvogeltje). De eerste drie krijg ik mooi en scherp op de foto, het stormvogeltje is al moeilijk om te zien laat staan te fotograferen. Voor deze vogelsoorten moet je wel 8 uur op de voorplecht van de Hondius staan met je snufferd in de wind. Het is niet zo dat de zee steeds vol met vogels is. Als iemand het toch aandurft even de Lounge in te gaan voor een coffeebreak, dan tref je daar breiende, spelletjes spelende, lezende of kletsende senioren aan, wachtend tot er weer een lezing wordt omgeroepen. Vanuit ons oogpunt lijkt het alsof de Atlantic Odyssey voor hen een soort reisje op de Rijn is.

Roetkopalbatrossen

Bij de 'recap' eind van de middag in de Lounge krijgen we uitleg over de komende dagen. Vier spannende dagen komen eraan met de eilanden Gough (een ongekend goed zeevogelreservaat dat je niet mag betreden), Tristan da Cunha (het meest afgelegen eiland ter wereld waar mensen wonen) en de onbewoonde eilanden Inaccessible en Nightingale. In de volgende blog meer over ons bezoek aan deze pareltjes in de Zuidelijke Atlantische Oceaan.

Donderdag 6 en vrijdag 7 april 2023 - Gough Island!

Bij het opstaan zien we Gough al in de verte liggen. We zullen daar rond 12 uur 's middags aankomen en na de lunch met zodiacs langs het eiland varen. Tot die tijd vermaken wij ons met de zeevogels vanaf de voorplecht. Het is druk voorop het schip. Ook steeds meer niet-vogelaars melden zich. Het is namelijk heerlijk weer, een kalme zee en licht bewolkt. De handschoenen kunnen voor het eerst uit en in de koffer. Het stoort mij wel een beetje dat die "toeristen" nu ook opeens vooraan willen staan om een fotootje te maken van het steeds dichterbijkomende Gough, een plek op de Hondius die wij vogelaars de afgelopen twee weken dag in dag uit bemand hebben. Maar goed, ook zij hebben recht op daar te staan.

Langvleugelstormvogel

Schlegels stormvogel

Breedbekprion

Subantarctische kleine pijlstormvogel

De ochtend vermaken wij ons met Atlantic Petrels (Schlegels stormvogel), Grey Petrel (bruine stormvogels), Great-winged Petrels (langvleugelstormvogels), donsstormvogels, grote pijlstormvogels, Subantarctische kleine pijlstormvogels, witbuikige zwartbuikstormvogeltjes (hierover later meer) en de eerste Spectacled Petrels (brilstormvogel) verschijnen achter het schip. De brilstormvogel heeft een miniverspreidingsgebied en broedt alleen op het kleine eiland Inaccessible Island waar we nog komen. Ik krijg eindelijk de Grey-backed Stormpetrel (grijsrugstormvogeltje) op de foto. Ook kan ik een nieuwe albatrossoort aan mijn levenslijst toevoegen, de Atlantic Yellow-nosed Albatross

(Atlantische geelneusalbatros). De aantallen vallen tegen in vergelijking met wat ons was voorspeld door een van de staff-leden. Morgen gaat het gebeuren, zeiden ze, duizenden storm- en pijlstormvogels en prions. Dit halen we bij lange niet, maar toch is het lekker zeevogels kijken.

Geelneusalbatros

Na de lunch maken we ons op om in de zodiac te gaan. We hebben dan alweer een soort minibiosecuritycheck gedaan. Zwemvest om en camera in de rugzak. We zullen twee tot twee-en-een-half uur op zee verblijven wordt gezegd. Uiteindelijk worden het drie supermooie uren! Het is zaak bij dergelijke tochten in de juiste zodiac te zitten. Een bootje vol vogelaars is toch wel handiger om de schipper naar de juiste plek te sturen, dan dat je met niet-vogelaars zit die willen genieten van de duizenden Subantartic Fur Seals. Daar zit je als vogelaar niet op te wachten.

Gough zelf is verboden terrein. Er is een onderzoekcentrum aan de zuidkant, dat we vanaf de Hondius goed kunnen zien. Het eiland is een paradijs en het laatste toevluchtsoord voor een aantal albatrossoorten, prions en andere zeevogels. Het wordt ten koste van alles beschermd. Ook leven er twee endemen op het eiland, soorten die nergens anders voorkomen: de Goughvinken en het Gough waterhoentje. Voor de vogelaars zijn dat de krenten in de pap, hoewel het waterhoentje wel heel veel lijkt op het waterhoentje in onze stadsparken.

De met tien personen en de zodiacdriver zetten we koers naar het eiland. Vanaf het schip hadden we de kolonies van de Noordelijke rotspinguïns al bekeken door de telescoop vanaf dek 8. Nu komen we dichterbij en de wind valt hier volkomen weg. Een spiegelgladde zee en we varen tussen de drijvende kelp door. Je kunt meters diep kijken in het heldere zeewater. De kolonies van de Noordelijke rotspinguïns zijn anders dan die van de koningspinguïns. Deze zitten op de rotshellings van Gough en je mag er niet bij. Noordelijke rotspinguïns hebben de langste gele pluimen aan weerszijde van hun kop van alle pinguïns uit de pluimengroep. Echt een bizar wild kapsel en voor de fotografen een snoepkast. We genieten en varen rustig door.

Noordelijke rotspinguïns

Dan klinkt er iets met 'finch' door de portofoons. Kennelijk heeft een van de zodiacs de Gough-finch ontdekt. Wij vragen aan onze zodiacdriver koers te zetten naar wat door de portofoon wordt gezegd. Stoïcijns vaart hij rustig door en toont ons weer wat pelsrobber. Wij hebben als enige zodiac niet een staff-lid als driver, maar een Filipijn. Bij mij en enkele andere fanatieke vogelaars aan boord van deze zodiac slaat lichte paniek toe. Snapt die man werkelijk niet waar het nu om draait? De zodiac met expeditieleider Martin vaart dichtbij ons en Martin die vraagt ons om hulp. Hun buitenboordmotor is vastgeslagen in de kelp en hij wil getrokken worden. Met Martin binnen spreekafstand kunnen we zakendoen. Weliswaar gaan het nu voor ons gevoel stapvoets, maar we varen naar de plek waar inmiddels zes zodiacs naast elkaar liggen en van waaruit men naar boven wijst.

Gough vink

Brilstormvogel

Als een van de laatsten sluiten wij aan en twee Gough vinken zie ik even heen en weer vliegen net onder de top van de weelderig begroeide klif. Driekwart van onze zodiac mist de soort. Even later zien we er nog eentje vliegen, maar nog geen bevredigende waarneming. We varen verder en zien een vierde vink landen op een stenenstrandje. Zo zeldzaam zijn ze dus niet! Martin heeft inmiddels zijn zodiac weer aan de praat gekregen en hangt niet meer achter ons. We maken onze zodiacdriver duidelijk dat hij hier moet blijven liggen. Hij snapt het. En na bijna 20 minuten dobberen en het stenenstrandje afspeuren popt even een mannetje Goughvink op. Korte waarneming, geen foto.

De druk is weer eens van de ketel en we genieten verder van de omgeving. Het is hier onwerkelijk mooi. Het eiland heeft iets van het eiland van de King Kong-film, die laatste met acteur Jack Black als expeditieleider. Het ontbreekt gelukkig aan het gebrul van een reuzegorilla. Boven de kliffen vliegen Sooty Albatrosses (zwarte albatrossen) als valse gieren lang een Pyreneese bergwand. Zelfs zie ik er een stuk of 40 om elkaar heen cirkelend boven Gough als gieren in een luchtbel. Op een begroeide berghelling zien we Atlantische geelneusalbatrossen zitten, vrijwel zeker op nesten. We ontdekken nesten van zwarte albatrossen met adult en een jong erop. En ondertussen gillen de pelsrobben op de rotsstranden. En dan roept Dick M. opeens. “Daar, weer een vink!”. Op (weer) een ander stenenstrandje voor ons scharrelt open en bloot een mannetje Goughvink. Met een 500mm-lens is het beestje goed op de foto te zetten. Wat een middag! Ik had nog wel een tijdje hier willen dobberen, maar we moeten weer terug. Het waterhoentje is helaas niet gelukt, maar met alle andere waarnemingen was het een onvergetelijke middag. Eind van de middag lukt het mij uit dik 1200 foto’s elf foto’s te selecteren voor de vogelaarsbijeenkomst om 20:30 uur.

’s Avonds komt een enorme domper. Bij de ‘recap’ van de dag wordt zeer sterk getwijfeld door de expeditieleider over een landing op Tristan da Cunha. We zullen daar morgen rond het middaguur aankomen. Hebben wij tot nu toe vanaf het vertrek van Ushuaia een rustige zee gehad met zuidwestenwind, de wind draait naar noord en neemt in kracht toe. Met een haventje aan de noordkant van Tristan wordt het dan onmogelijk om daarbinnen te varen met de zodiacs. Dit is voor mij en velen – je moeten weten dat er op de Hondius ook een tiental landenverzamelaars is, dan alleen nog Tristan dan Cunha moet toevoegen aan hun landenlijst – echt een domper. Het eiland Tristan da Cunha kan zich bij lange na niet meten met de schoonheid van South-Georgia of Gough, het is meer het idee dat je op het meest afgelegen eiland ter wereld waar mensen wonen bent geweest. Wat brengt ons de komende dagen?

Zaterdag 8 en zondag 9 april 2023 - Tristan da Cunha, Inaccessible en Nightingale Island

We liggen voor de kust van Tristan da Cunha bij het dorpje Edinburgh of the Seven Seas. Het meest afgelegen dorpje ter wereld. Vanaf dek 8 scannen we met de telescoop het dorpje met de bedoeling de beide endemen te zien, de Tristan-lijster en het (geïntroduceerde) Gough-waterhoentje. Die

introductie is ook al van zeker 100 jaar terug, dus dan is dat waterhoentje toch gewoon weer wild? Niemand van ons ziet een vogeltje vliegen of hippen door het gras, dus zo gaat het niet lukken. De wind is helaas te sterk om met zodiacs aan land te gaan, maar er wordt vanuit de staff toch een poging gedaan. Twee zodiacs met ervaren drivers gaan te water en we zien ze stuiterend het haventje binnenvaren. Nee, dit kun je niet doen met tien toeristen aan boord. Een groepje inwoners ontvangt onze staff-leden op de kade. Zij zullen een 'douanier' mee terugnemen voor het stempelen van de paspoorten. Vooral de landenverzamelaars zitten hierop te wachten. Het scannen van het dorpje geeft wat inzicht in het reilen en zeilen van de inwoners. Het is geen fraai dorp, veel prefab-huizen en loodsachtige gebouwen, zoals een school. Er rijden wat pick-up auto's rond (dat wordt nog uitkijken met oversteken, want ze rijden links), er gebeurt iets op de begraafplaats. Maar eigenlijk zien we maar heel weinig mensen buiten. Wij zijn het eerste grote schip in drie jaar dat hier aanlegt en dan zou je toch een kleine oploop verwachten?

Tussen de Hondius en het eiland vliegen wat Great-winged Petrels (langvleugelstormvogels), donsstormvogels en Atlantische geelneusalbatrossen rond. Ik bedenk een foto die ik wil maken van een langsvliegende geelneusalbatros ter hoogte van het dorp, maar in een uur tijd komt er geen een op voldoende hoogte voorbij om zo'n plaatje te maken. Wat juveniele Antarctische sterns, ondersoort Tristan, vliegen vlakbij het schip en kun je mooi vanaf boven zien. Tegen de avond schuift de boot iets op naar de zuidkant van het eiland. Hier verzamelen zich honderden langvleugelstormvogels om uiteindelijk onder dekking van de schemering hun holen hoog op de hellingen van Tristan op te zoeken. Op land zijn zij ongelooflijk kwetsbaar voor bruine jagers, dat zij de nacht moeten gebruiken om aan land te komen. In de schemering zien we zo'n 1200 van deze stormvogels vliegen. Het was een aardige dag, maar met een verloren kans op het betreden van Tristan da Cunha deed het toch een beetje pijn.

De volgende ochtend maken we de oversteek van Tristan naar Nightingale Island. De Tristan-groep bestaat namelijk uit drie eilanden. Maar eerst genieten we van een zeer uitgebreid Paasontbijt met op elke tafel verpakte chocolade-eieren. Ergens in de ochtend worden de passagiers nog getrakteerd op chocolatabletten in cadeauverpakking met daarop de tekst "Vrolijk Pasen", dus helemaal uit Nederland meegenomen door de Hondius-koks.

Het is licht druilerig weer en er staat helaas een stevige wind. Qua zeevogels zien we niet veel bijzonders en ook geen grote aantallen. De staff wil toch een poging doen om de passagiers een zodiaccruise te gunnen. Groep Yellow mag als eerst en daar zijn wij heel blij mee. Iedereen is gewaarschuwd dat dit geen gemakkelijk ritje wordt en als je je er niet prettig bij voelt, denk er dan

over na om in de Lounge te blijven, stelt expeditieleider Martin voorzichtig voor. Wij staan weer helemaal omgekleed in de speciale laarzen, regenbroek en reddingsvest te wachten. De staff brengt via het hijskraantje twee zodiacs in het water en de drivers varen naar de shelldoors net boven de waterlijn. Een enorme golf komt meteen de Hondius binnen en snel wordt de gehele cruise terecht gecancelld. Tot na de lunch blijven we bij Nightingale liggen met lichte regen en het eiland bijna onzichtbaar in de mist. Dit is niet wat we gehoopt hadden. Landen op Tristan niet gelukt en de zodiaccruise rond Nightingale Island is niet doorgegaan. Dit gaat niet goed. Alleen mijn kamergenoot Dick heeft na lang speuren met de telescoop de lokale Tristan-lijster kunnen ontdekken op de rotsen van Nightingale. Boven de Hondius ziet een groepje van vijf Bruine jagers onze teleurgestelde gezichten.

© Paul Gnodde

Grote pijlstormvogel

De Hondius zet in de loop van de middag koers richting het derde en laatste eiland van de Tristan-groep; Inaccessible Island. De naam alleen al belooft veel. De tocht ernaartoe is zeer aangenaam. Honderden grote pijlstormvogels, donsstormvogels en tientallen brilstormvogels en Noordelijke en Zuidelijke reuzenstormvogels vliegen heen en weer. Op weg naar of terugkomend van Inaccessible Island. De kapitein weet het schip in de luwte van het eiland voor anker te leggen. Wij kijken uit op een indrukwekkende groene muur van waaruit zo'n twintig stevige watervallen naar beneden komen. Wat moet zich daar een grote hoeveelheid water op dat eiland bevinden, een stuwmeer in de krater.

Schreef ik over Gough dat het al leek op het eiland van KingKong, dan neem ik dat terug. Wat Inaccessible Island is gewoon het echte Skull Island uit die film. Foto's doen tekort wat wij zien. En overall weer brilstormvogels, grote pijlstormvogels en zwarte albatrossen, ook hoog in de lucht als ze naar hun nesten gaan. Er wordt een extra bijeenkomst in de Lounge aangekondigd. Iedereen snelt zich daarheen. Martin zegt dat de omstandigheden echt goed zijn voor een zodiaccruise. Bij de vogelaars gaat een gejuich op. Op Inaccessible Island heb je maar liefst drie endemen (of zelfs vier als je een vinkenondersoort meetelt): de Tristan-lijster (ondersoort gordonii), een Inaccessible vink en de beste soort van het eiland, de Inaccessible Island Rail (een ral). We kleden ons om in zodiackostuum en met een groepje van negen vogelaars komen we bij Martin zelf in de zodiac. De andere vogelaarszodiac met Hans aan het stuur is dan al op het water. We hebben slechts 60 minuten (!) om de drie vogelsoorten te vinden. Want dan mogen Red en Blue cruisen. De stress loopt bij iedereen weer op. De ral is het meest onwaarschijnlijkst, maar de lijster en de vink zouden moeten lukken. Bij de eerste de beste stop bij een stenenstrandje meldt de zodiac van Hans al dat ze zowel de lijster als de vink gevonden hebben. We varen erheen en na een aantal stressvolle minuten heeft iedereen de Inaccessible Island vink gezien, maar niet iedereen de lijster. Ik heb redelijke foto's kunnen maken van de vink. We zoeken verder. De zodiac van Hans meldt een Brown Noddy, een soort stern van de subtropen. Die laten we even schieten, die komt later wel. We vinden nu zelf een lijster en met de 500mm-lens kan ik herkenbare foto's maken. Het is een wat vreemde lijster met een kromme snavel, een gevlekte borst, staat wat rechtop en hoog op de poten.

De tijd dringt. We zoeken verder langs de stenen stranden van Inaccessible, maar geen ralletje van 13 cm. Wel nog een lijster, die zijn dus niet zeldzaam. Supertevreden stappen we na een uur weer in de Hondius en ik zet mijn foto's op de computer voor de birdersmeeting die avond. Ik ben de enige die de lijster en de vink op de foto heeft gekregen. Net voor zonsondergang verzamelen zich weer tientallen brilstormvogels en grote pijlstormvogels in de lucht bij het eiland. Indrukwekkende aantallen stormvogels en pijlstormvogels gaan aan land onder dekking van de invallende schemering. Wat is dit een mooie plek! 's Avonds eten we Tristan-kreeft tijdens het diner.

Ik loop terug vanaf het diner naar mijn hut en hoor opeens bij een van de stafleden dat er vogels op het dek liggen. Ik ga naar buiten en zie stafleden stormvogeltjes oprapen en in een speciale ringerszak doen. Weliswaar zijn altijd alle ramen van het schip geblindeerd in de buurt van de eilanden, maar een buitenlamp op het dek heeft in zeer korte tijd 28 stormvogeltjes op het dek doen stranden. De lamp wordt uitgezet. Er vormt zich in hele korte tijd een team van deskundigen aan boord: Frank Zino (82, oudste aan boord en zoon van de Zino die de Zino's Petrel heeft beschreven), Hadoram Shirihi (zeevogelspecialist Antarctisch gebied), Yoav Golan (Professor in Boston op gebied van o.a. vogelgriep), Miguel (uit België en ruispecialist), een hoogleraar uit Barcelona en Paul B. (een Brit en ervaren ringer) en op de laptop Dick G. om de gegevens te noteren. De stormvogeltjes worden gewogen, opgemeten en er wordt een beetje bloed afgenomen. Het blijken 25 White-bellied en 3 Black-bellied Storm-Petrels te zijn. Alle stormvogeltjes worden onderzocht en snel vrijgelaten. Die hebben thuis wat te vertellen!

Maandag 10 en dinsdag 11 april 2023 - Tristan da Cunha – de spanning stijgt...

De volgende ochtend wordt men wakker gemaakt via de intercom en hebben we weer uitzicht op Tristan da Cunha, op het dorpje Edinburgh of the Seven Seas. De golven zijn nog best hoog en er staat nog een best aardige wind. Toch worden we verzocht een lunchpakketje samen te stellen voor op het eiland. Dat is iets positiefs! De rest van de ochtend wachten we voor de kust op groen licht. De Hondius wordt een keer verplaatst om iets minder last te hebben van golven bij het instappen van de zodiacs. We vermaken ons uitstekend met groepen kleine visjes (needlefish) die boven het water uitspringen om te ontkomen aan de jagende tonijnen. Maar eenmaal even boven water zijn zij weer een gemakkelijke prooi voor de Atlantische geelneusalbatros. Tientallen van deze albatrossen jagen op de naaldvisjes. Ik zie zelfs een groep van 50 van deze geelneusalbatrossen bij elkaar op het zeewater drijven, wachtend op de volgende school needlefishes. Lunchtijd gaat voorbij, de lunchpakketjes hebben we inmiddels op, en de Hondius maakt een rondje rond het eiland.

Geelneusalbatros bij het dorpje Edinburgh of the Seven Seas

Regelmatig wordt er iets omgeroepen over de situatie over de mogelijke landing en worden we als passagiers bedankt voor ons geduld. Er zitten vele passagiers op deze boot die deze reis alleen geboekt hebben vanwege de landing op Tristan. Al is het maar op een afgelegen stenenstrandje aan de achterkant van het eiland. Ik heb mij ook heel erg verheugd op een landing op Tristan, maar ik heb mij er inmiddels enigszins mee verzoend dat het niet gaat gebeuren. Na het rondje Tristan gaat de Hondius weer voor anker met zicht op Edinburgh. We hangen hier nu bijna twee-en-een-halve dag rond en hebben eigenlijk een middag succes gehad. Het weer is opgeknapt, het is warm – niemand heeft meer een jas aan – en licht bewolkt. Alleen de wind is nog te hard en vanuit de verkeerde hoek.

Er wordt een souvenirruutje aangekondigd. We kunnen wat ansichtkaarten kopen, koelkastmagneten en meer van dat soort prullaria, maar wel met het logo van Tristan erop. Ik koop wat kaarten, postzegels en een badge. En ga weer wat op mijn bed liggen. Het nieuws bereikt ons dat Van der Poel Parijs-Roubaix gewonnen heeft. Een klein opstekertje op deze dag. In de schemering zien we weer honderden Great-winged Petrels (langvleugelstormvogels) zich verzamelen voor de kust wachtend tot het donker genoeg is om aan land te gaan, als kopers op Black Friday voor de deuren van de Bijenkorf. 's Avonds bekijk ik de foto van de enige prion die ik vandaag gezien en gefotografeerd heb en het blijkt een breedbekprion te zijn, zoals ik al hoopte. Mijn eerste en enige tot nu toe van deze reis. Alle andere prionnen rondom Tristan waren McGillivray's.

We liggen nog voor de kust van Tristan en poging zoveel wordt gedaan voor een landing. Bij het ontbijt wordt aangeraden toch maar weer aangeraden een lunchpakketje te maken. Twee zodiacs varen redelijk gemakkelijk het haventje van Edinburgh in, maar juist het instappen in de zodiacs vanaf de Hondius is een probleem. Er is een te hoge golfslag en als de shelldoors opengaan, dan spuit het water naar binnen. Ik vraag mij af of de Hondius wel goed ontworpen is voor zodiac-landingen. Groep Red had zich alweer omgekleed in zodiac-kostuum, maar kan zich weer aankleden. Na geen landing op Nightingale, geen landing op Inaccessible nu definitief geen landing op Tristan da Cunha. We gaan wat langs de kust varen zo wordt omgeroepen. Dit om de vogelaars aan boord de kans te geven het Goughwaterhoentje te zien. Het is inmiddels wat warmer en de eerste korte broeken en T-shirts zijn te zien op het schip. We scannen vanaf het voordek met telescopen al varende de hellingen van Tristan af. Dit lijkt onbegonnen werk, maar als snel meldt Eddy een waterhoentje halverwege een helling. Te

moeilijk om terug te vinden, maar ze zijn er dus! We gaan voor anker ergens in de luwte van het eiland. Er worden meer waterhoentjes ontdekt, waarnemingen in een split-second, waarbij het soms de vraag is of de waarnemer niet iets anders heeft gezien.

Opeens wordt er door Miguel een waterhoentje gemeld dat een tijdje op een plek blijft rondscharrelen halverwege de klifhelling. En dat beestje biedt de meesten van ons kennis te maken met het Gough-waterhoen. Ik zie zelfs de rode snavel met lichte punt! Het Gough-waterhoen loopt om een broedende Atlantische Geelneusalbatros heen en verdwijnt dan uit beeld. Nog zijn er enkele die geen Gough-waterhoen hebben gezien. Om een wat horizontaler stukje gras ontdekt in rechts van enkele broedende albatrossen maar liefst drie waterhoenen. Gelukkig krijgen enkele anderen, die het hoen nog niet gezien hadden, deze in beeld. Ook deze zijn weer snel weg en dat was ook de laatste waarneming. We genieten nog wat van de vele verspreid broedende geelneusalbatrossen op de hellingen van Tristan. Opgelucht gaan we aan de lunch, een enkele vogelaar zonder waterhoen op de lijst laten we sip achter op het voordek. In de eetzaal lopen nog meer sombere gezichten rond, die van de landenverzamelaars. Voor hen was deze reis eigenlijk alleen gericht om op Tristan aan wal te komen.

Als vogelaar zijn wij gewend dat niet alles lukt, maar als je je hele vijf weken op Tristan hebt afgestemd, dan valt het zwaar hier niet te kunnen landen. Aan de Expedition-staff van de Hondius heeft het niet gelegen. Zij hebben vele pogingen gedaan om een landing op Tristan voor ons mogelijk te maken.

Het bezoek aan de Tristan-groep heeft niet gegeven wat iedereen gehoopt had. Met hard werken onder soms enorme tijdsdruk hebben we toch vanaf het water er de Inaccessible-lijster, de Inaccessible-vink, de Nightingale-lijster (Dick) en het Gough-waterhoen uit kunnen halen. En hele mooie zeevogelaantallen! Een landing op een van deze eilanden en m.n. een wandeling op Tristan zou echter de kers op de taart zijn geweest voor deze vakantie. Omsk is een mooie stad, maar net iets te ver (Drs.P.)

We zijn op Tristan da Cunha geweest! Een half uurtje aan de achterkant van het eiland. Daar konden we met zodiacs landen. We mochten daar even lopen over een stuk natuurlijk grasveld aan zee met sterns en wat zoetwaterplasjes. De landenverzamelaars helemaal gelukkig – en eigenlijk is iedereen wel blij met deze landentick!

Terug op het schip was er nog enig tumult en misschien schrijft Hadoram hier weer ornithologische geschiedenis. Al is het alleen al om de sfeer en de entourage. Terwijl de meesten van ons bezig zijn met de surrogaatlanding op een strookje gras aan de zuidkant van Tristan da Cunha, vogelt Hadoram Shirihai vanaf dek van de Hondius rustig verder. Het schip ligt voor anker aan de zuidkant van Tristan. Hadoram ziet dit als een ongelooflijke kans. Nog nooit heeft hij stilgelegen op

een schip op deze plek aan de zuidkant. Dit blijkt een belangrijke voorverzamelplek te zijn voor zeevogels. Honderden Great-winged Petrels (langvleugelstormvogels) met daartussen donsstormvogels en Atlantic Petrels (Schlegels stormvogel). Hadoram is met name verbaasd over deze laatste soort. Die zou ook helemaal niet meer broeden op Tristan. Ze lijken ook wat kleiner dan de gewone Schlegels stormvogels, zo beweert hij. Hij vertelt ons later dat hij de Lounge in rende om meer vogelfotografen erbij te halen. Steve, een Zuid-Afrikaan, weet schitterende foto's te maken van deze 'vreemde' stormvogels. Het zijn er ongeveer vijf. Ook ziet Hadoram een zogenaamde 'buffy' vorm van de Schlegels stormvogel rondvliegen. Van deze vorm bestaat slechts een balg in het Brits Museum en is nog nooit in het veld gezien.

© Paul Gnodde

© Paul Gnodde

Antarctische stern

En deze te zien was een van de doelen van zijn deelname aan deze reis. Een tot nu toe onbekende vorm van deze stormvogel. Maar voor nu: op naar St. Helena!

Woensdag 12 april 2023, op weg naar St. Helena

We zijn de afgelopen nacht de zomer ingevaren. We varen nu rond 34gr. zuiderbreedte en dat is vergelijkbaar met de breedtegraad van Casablanca op het noordelijk halfrond. Meerdere passagiers lopen al rond in korte broek en T-shirt. Petjes op en insmeren met zonnebrand zijn een must. De vogels zijn ook nagenoeg verdwenen. Achter de boot hangen nog twee brilstormvogels en we zien

nog met enige regelmaat de donsstormvogel, de algemeenste stormvogel in de zuidelijke Atlantische Oceaan. Ook vliegen er nog twee Atlantische geelneusalbatrossen voorbij. Miguel uit België, degenen die het langste doorzoekt en de zee afspeurt, ontdekt nog een White-faced Storm-Petrel (bont Stormvogeltje), die helaas niemand anders ziet. De lunch wordt buiten gedaan op het achterdek. Wat een werk weer voor het hotelpersoneel om dit voor de passagiers te organiseren. Het wordt een heerlijke lunch in de buitenlucht met uitzicht op de (lege) zee.

Op de horizon worden 'breachende' walvissen gemeld. Breachen is het uit het water springen. Ik zie een potvis dit doen; de walvis komt helemaal uit het water en dat geeft een ongelooflijke plons. En dat alles op een kilometer of 10 afstand! Later op de middag wordt er nog een spitssnuitdolfijnsoort gemeld. Dit is geen dolfijn, maar een walvis.

Hiervan krijgen wij 's avonds bij de birdersbijeenkomst goede foto's te zien. En dit wordt ook een bizarre bijeenkomst, waarbij feit en fictie wat door elkaar lijken te lopen. Hadoram geeft een korte lezing over zijn ideeën over de Atlantic Petrels. Hij geeft toe dat hij het ook niet weet, maar vooral toekomstige vogelaars op de Atlantic Odyssey wil vragen te gaan zoeken naar wat hij zag. Wij, als toeschouwers, worden ondertussen gefilmd door een Duits filmduo dat een film maakt over deze reis voor de NDR-televisie. Ook geeft Hadoram een podium aan een jonge vrouw onder de passagiers die al de gebeurtenissen van de avond daarvoor heeft voelen aankomen. Moeder Aarde heeft ons de energie en de vogels gegeven die we wensten betoogt ze. Dit is een 'miracle' wat past bij de 'good energy' op deze boot. Wij vogelaars kijken elkaar aan en vragen ons af waar zijn we nu weer in beland? En mag je miracle-assisted soorten wel meetellen?

Voor Hadoram was deze reis een gok, maar is voor hem 100% geslaagd met deze waarnemingen. Hij gaat hier artikelen over schrijven is zijn van plan, o.a. in Dutch Birding. Wij waren net niet op tijd terug op het schip van onze landing, maar genoten wel van de voorverzamelplaats van de stormvogels; honderden vliegen door elkaar heen boven het water.

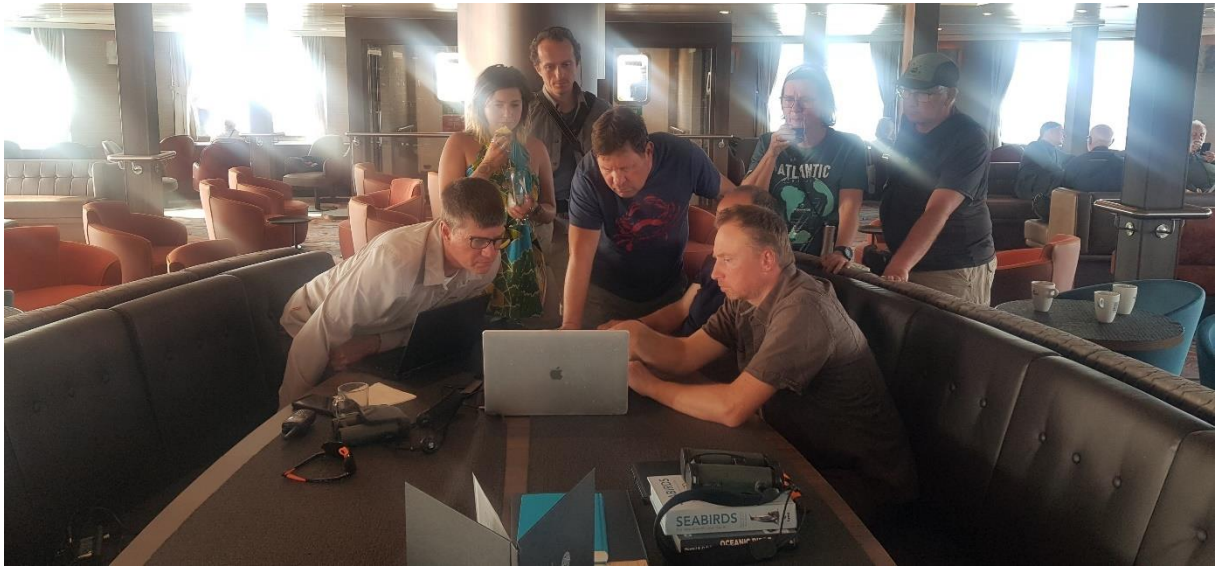
Over artikelen gesproken. Ik zou nog even terugkomen op het Witbuikstormvogeltje en het Zwartbuikstormvogeltje. Het klinkt simpel die op naam te brengen, maar er is ook rond Gough een variant en die witbuikig Zwartbuikstormvogeltje heet. Hiervan zijn door Hadoram, Miguel en anderen de kenmerken gedurende de afgelopen dagen heel goed uitgezocht en we kunnen nu aan de hand van vrijwel elke foto (en vaak ook op zee) de witbuikige Zwartbuikstormvogeltjes eruit pikken.

Donderdag 13 april 2023 – Sportief bezig

Ik ben begonnen met sporten. Ik heb de wekker op 6 uur gezet, kleed me om in sportkleding en ga traplopen. Acht keer via het centrale trappenhuis van dek 3 naar dek 8. En ik kan je verzekeren, dat jaagt je hartslag in de hoogte. Er zijn meer mensen die de behoefte hebben (nu na twee weken

nauwelijks bewegen en tegelijkertijd zeer copieuze maaltijden naar binnen werken) iets aan beweging te doen. Er zijn overdag meerdere stappentellers aan het rondlopen.

Er zijn haast geen vogels op zee, dus er is wat tijd om lezingen te volgen. Ik volg die van Chris Long, lid van de expedition staff, die afstamt van de meest afgelegen familie van Nieuw-Zeeland. De dichtstbijzijnde burelen zijn 80 km verderop! Een indrukwekkend verhaal alleen al hoe hij beschrijft hoe hun huis te bereiken. Zij leven daar bijna zelfvoorzienend. Op zijn 17e verlaat hij het huis en gaat wonen in het dichtstbijzijnde stadje. Het kost hem drie jaar te wennen aan de moderne wereld. Inmiddels is hij – net zoals de meesten van de Expedition Staff – een kosmopoliet. Hij leeft en woont gedurende de jaren op verschillende plekken in de wereld.

Eind van de middag geeft Mardik, uit onze eigen BirdingBreaks-groep, een zeer interessante en humoristische lezing over onderzoek aan grijze zeehonden die bruinvissen aanvallen voor de kust van Nederland. Dit is een nieuw fenomeen dat zich sinds 2003 al enkele tientallen keren heeft voorgedaan. Weer later op de dag zien we enkele 'blows'. Deze blijken van een blauwe vinvis te zijn en enkele krijgen de rug hiervan goed op de foto. De echt grote blauwe vinvissen, boven de 30 meter, bestaan niet meer. Die genen zijn uitgeroeid door de walvisvaart begin 20ste eeuw. Ik eindig de dag met maar een vogelsoort op de daglijst: de brilstormvogel.

Vrijdag 14 april – Plannen maken voor St. Helena

De dag begint weer met een lege zee. Maar twee Bulwers stormvogels een paar honderd meter voor de boeg zijn voor de meeste vogelaars een nieuwe soort. Ik kan enkele bewijsplaatjes maken. Ook leuk zijn de vliegende vissen. We zien er uiteindelijk een stuk of zes, elk alleen, dus geen groepjes vliegende vissen.

Er is een hoop te doen op het schip over de aangeboden activiteiten op St. Helena. Dat gaat van bustour en boottochtje tot bezoek aan het graf van Napoleon en snorkelen en zelfs duiken. We hebben maar 48 uur, maar de meesten lijken dit vol te willen plannen. En dan moet je ook nog in geldige Britse ponden betalen. Voor iedereen regelt Oceanwide de bustour op zondagmiddag, dat is fijn. En voor de maandagavond schrijven wij ons in met de gehele Birdingsbreakgroep voor een drie uur durende boottocht langs de zeevogelkolonies. Dan hebben we maandagmiddag en dinsdagochtend nog voor eigen invulling. Eddy bespreekt dit voor ons met de Staff. Terwijl ik dit schrijf passeren wij met de Hondius de Steenbokkeerkring. Dat is de lijn waar de zon boven staat op 21 december. 's Avonds geeft Hadoram Shirihai, die ik al eerder geïntroduceerd heb, een zeer interessante lezing over stormvogels. Hij heeft met hele spannende expeditie maar liefst zeven soorten uitgestorven geachte stormvogels herontdekt.

Zaterdag 15 april – rustige zee

Weer een (te) rustige dag op zee. Harde wind, maar wel warm. De eerste (bruine fase) roodpootgent toont zich boven het schip. Gelijktijdig vliegt het (laatste) witbuikstormvogeltje van de reis voor de boeg langs. Ik maak verder nog wat mooie foto's van vliegende vissen. Mardik lukt het als enige om vliegend 'squid' (inktvisjes) op de camera te krijgen. Iedereen schrijft zich in voor excursies op St. Helena. Zondagmiddag gaan we met de hele boot een bustoer doen. En met de BirdingBreaks-groep maandagochtend een boottochtje langs de zeevogelrotskusten. Helaas is de beroemde St. Jacobs ladder (699 treden) in onderhoud, dus die sportieve uitdaging kan ik niet aangaan. Ik heb mij ook maar ingeschreven voor een middagboottochtje. Dinsdagochtend hebben we een 4WD-tocht naar de 'wirebird', de Sint-Helenaplevier geboekt. De enige endemische landvogel van St. Helena.

Maskergent - onvolwassen

Opaalstern

St. Helena in zicht en opeens heel veel vogels. Weer enkele roodvoetgenten, de eerste maskergent, tientallen noddys en een enkele Black Noddy (witkapnoddy), tientallen White Terns (opaalstern), Madeirastormvogeltjes, ondersoort St. Helena, en de eerste roodsnavelkeerkringvogels. Topochtend! We gaan voor anker en mogen zo aan land.

Zondag 16 april 2023 – Een verplichte en saaie bustrip

Met zodiacs worden we rond 13u naar de wal gebracht. Dit keer geen biosecuritycheck, geen laarzen, geen regenjas. Gewoon korte broek, T-shirt en sandalen, wel een reddingsvestje. In de haven worden we opgewacht door acht busjes die ons meenemen over het eiland. Elke bus heeft een lokale gids, een busje zelfs een Nederlandse gids. Haar man blijkt hier twee jaar chirurg te zijn op het eiland en zij doet nu dit vrijwilligerswerk. Het is een weelderig begroeid eiland met zeer hoge heuvels, zeer steile en bochtige wegen. Schijn bedriegt: de meeste planten en bomen op dit eiland zijn geïmporteerd, de landvogels zijn ook al niet van hier. Het is allemaal nep. Behalve de 'wirebird', de Sint-Helenaplevier. Een must voor de vogelaar.

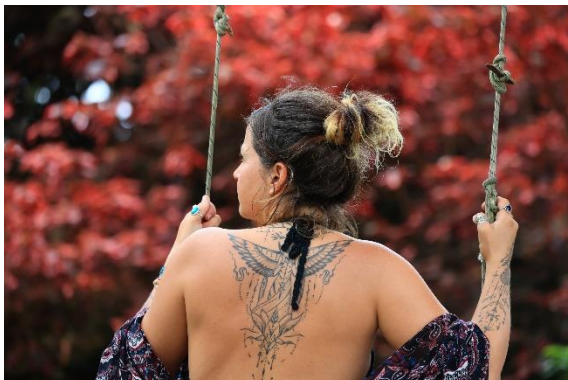
Leeg graf van Napoleon

Sint-Helenaplevierjong

Jamestown, St. Helena

We stoppen op verschillende plekken met saai uitzicht, doen het al evenmin spannende voormalige graf van Napoleon aan en bezoeken het eigenlijk best aardige museum over Napoleon. En dat alles steeds met een groep van 130 personen. Op deze laatste plek zou ook ergens de Sint-Helenaplevier lopen. Vogelaars verspreiden zich in de omgeving van het museum op zoek naar velden waar de wirebird zou lopen. Dick M. vraagt aan twee lokale alcoholisten of ze een plek weten voor de 'wirebird'. Ze vertellen hem dat ze op de golfbaan zouden lopen, maar een kilometer verderop. Dick M. en Miguel zijn de eersten die de plevieren zien. En dat hoort Dick G. weer. Dick G. vraagt aan onze lokale gids of ze bereid zijn daar even langs te rijden. Dat zijn ze niet. Dan loop ik er zelf wel heen zegt Dick. Ik mis dit allemaal en fotografeer uit lichte frustratie de lokale exoten. Het busje vertrekt en moet noodgedwongen Dick G. ophalen bij de golfvelden. We rijden daarheen en daar zien we al andere busjes staan met vogelaars wijzend naar de velden. "Twee wirebirds daar" horen wij in het voorbijgaan. Onze chauffeur weigert te stoppen. Verderop staat Dick. Hij moet mee en het busje stopt even. Dick heeft ook een plevier. Men weigert ons eruit te laten en wil alleen Dick laten instappen.

Een Engelse vogelaar staat uit zijn stoel en roept keihard in niet mis te verstane woorden dat wij slechts twee minuten nodig hebben. Okay, twee minuten. We zien verderop bij hole 7 een Sint-Helenaplevier lopen, maar te ver voor een foto. Dan moeten wij weer in het busje, gegijzeld als we ons voelen. We rijden langs enkele saaaie, lokale bezienswaardigheden, die het noemen niet waard zijn. De bustrip eindigt aan de bovenkant van de beroemde Jacobs ladder, een zeer steile trap op de rotshelling met 699 treden. Die is natuurlijk ook gesloten als wij er zijn, maar de op ooghoogte langsvliegende opaalsterns) en het uitzicht op Jamestown maken veel goed. Toch nog een lichtpuntje deze middag. We zijn blij als we weer op de Hondius zijn. 's Avonds heeft het personeel van de Hondius een heerlijke barbecue georganiseerd op achterdek 5. De vegetariërs onder ons moeten zich behelpen met een stuk gebakken kaas, wat heel lekker bleek. Fijn dat aan iedereen gedacht wordt.

Maandag 17 april – Schitterende boottocht langs St. Helena

Na mijn ochtendgymnastiek en het ontbijt gaan zien we een klein bootje aankomen en vragen ons af of dat het bootje is waarmee we zo meteen de vogel- en dolfijntour gaan doen. Het blijkt een visser te zijn die aanmeert en die kennelijk wat wil verkopen. Onze kok en zijn assistent stappen in. Met een enorme tonijn stappen ze even later weer in de Hondius. Wie nu nog plannen had om vanavond in het stadje Jamestown te gaan dineren, die kan die plannen beter omzetten. Dan komt het echte bootje aanvaren. Zo op het eerste gezicht amper groter dan het vissersbootje, maar we passen er allemaal in. Dat is bijna de voltallige BirdingBreaks-groep met wat andere passagiers. De kapitein legt uit waar we allemaal mogen zitten, ook op het dak van de stuurhut. Dat laten Eddy, Dick G., Toon en ik ons geen twee keer zeggen. Uiteindelijk blijkt dit verreweg de beste plek te zijn voor al het moois dat we zagen. Het scheepje koerst eerst de zee op, op zoek naar dolfijnen. Die heeft de

bemanning snel gevonden en al snel zijn wij omringd door ongeveer 75 Pantropical Spotted Dolphins (ik heb hier nog geen Nederlandse naam van). Af en toe springt er een verticaal uit het water. Het kost mij werkelijk tientallen foto's om er eentje zo verticaal uit het water op de foto te krijgen. Opeens is er een soort gezamenlijke beweging in de groep dolfijnen. De dolfijnen krijgen het op hun heupen en schieten door het water als een grote groep. Daarbij komen ze soms geheel boven water, maar dan dus horizontaal. Ook hier gaat mijn fototoestel weer als een mitrailleur te werk. Van de ongeveer 400 foto's die ik maak vind ik er achteraf maar zes echt heel goed geslaagd.

Na de dolfijnen gaan we wat meer richting de kliffen van St. Helena. Een van de bemanningsleden ziet een olijfkleurige vlek net onder de waterlijn. "Whaleshark", roept hij. Links voor de voorplecht zwemt heel rustig een walvishaai. Door de glinstering van het water zijn amper de contouren te zien, totdat de haai voorlangs zwemt en aan de andere kant van het bootje zwemt. Hier is het licht een stuk beter en wij kunnen de walvishaai vanaf het dak van de stuurhut heel scherp zien in het heldere water. De vogelaars op de achterplecht kunnen dit net niet zien. Ik maak een heel aardig videotje van de walvishaai met de telefoon.

Kort daarna turtle-alarm. Een 'Green Turtle' paartje, in een soort paring, zwemt iets verderop. Ik begin te fotograferen en ik krijg de kop van het wijfje er mooi op. Dat blijkt verder niemand gezien te hebben, dus alleen op foto. Enkele adulte maskergenten vliegen voorbij. Opeens ontdek ik twee

grotere sterns, zwart van boven en wit van onderen: bonte sterns! Een soort die we pas bij Ascension verwachten. We varen langs rotsen voor de kust met daarop honderden witkapnoddys en gewone Noddys. Tussen de noddys paartjes 'vredesduiven', de opaalstern. Boven langs de kliffen vliegen roodsnavelkeerkringvogels. Een adulte en juveniele bruine gent vliegen langs. Weer een nieuwe soort! We zien Madeirastormvogeltjes (Band-rumped Stormpetrels) boven ons vliegen; weer eens wat anders dan zo laag over het water.

Eenmaal terug op de Hondius genieten we tijdens de lunch nog na. Er worden plannen gesmeed voor na de lunch. Een groot deel van de groep heeft zich niet ingeschreven voor de Wirebird-trip van dinsdagochtend en besluit met een taxi op zoek te gaan naar de Sint-Helenaplevier. Inmiddels weten we dat deze soort gemakkelijk te zien is bij het vliegveld. Later hoor ik van hen dat dat ook zo was. Voor 10 GBp p.p. waren zij nu klaar, terwijl ik 50 GBp heb betaald voor de komende Wirebird-trip. Ik meld mij aan voor snorkelen. En dat is een ongelooflijke belevenis. Vlak voor de boulevard van Jamestown ligt een oud wrak van een soort stoomboot en hierboven zwemmen werkelijk duizenden gekleurde vissen met een lengte tot (gelukkig maar) een halve meter. Flippers en snorkel zijn geregeld via Oceanwide. Na het snorkelen even douchen op het schip en dan laat ik mij met de zodiac overzetten naar Jamestown om eindelijk sinds drie weken weer eens aan het internet te kunnen hangen. Deze verslaafde koopt een ticket voor twee uur en die heb ik ook bijna helemaal nodig. 's Avonds is er weer een heerlijke barbecue op dek 5 met heerlijke tonijnspiesjes. Het feest schijnt daar tot tegen twaalfen te zijn doorgegaan, maar dat is niets voor Dick en mij. Om half tien gaat in onze hut het licht uit. Morgenochtend vroeg weer traplopen en vogelen.

Dinsdag 18 april – Sint-Helenaplevier!

Ik ben om 5:45 uur op en ga meteen mijn 20-minuten workout doen. Daarna douchen en na het ontbijt vertrekken we met een klein gezelschap in de zodiac voor de Hunt for the Wirebird oftewel de Sint-Helenaplevier. De lokale naam is wirebird vanwege de dunne pootjes van de plevier. Het is geen schaarse vogel, maar je moet er wel een stukje voor rijden. De plevier zit aan de andere kant van het eiland vlakbij het nieuwe vliegveld. Een 4WD-auto bestuurd door de vrolijke Danny brengt ons er heen. Het is geen goedkope trip (50 Gbp) en je kunt ook zelf een taxi (10 Gbp) organiseren, maar zo geef je nog wat geld voor de bescherming van de soort én je krijgt ze van dichtbij te zien. De beide gidsen tonen ons met alle voorzichtigheid nestkuiltjes met eieren en ergens anders zien we weer twee kuikens van de Sint-Helenaplevier. Prachtig!

Mijn 500mm-lens is voor het eerst te lang. Na deze mooie ochtend gaan we lunchen in Jamestown, werken Facebook bij en appen wat met het thuisfront. Uit de muziekbboxen in het café klinkt Perfect Day van Lou Reed. Hoe toepasselijk! Eindelijk denk ik er ook aan mijn Obsmapp-waarnemingen van deze Atlantic Odyssey te uploaden, zodat deze eindelijk veilig zijn. Mijn mobiele telefoon heeft het deze reis al een keer 24 uur niet gedaan door twee golven zeewater over mij heen toen ik weer eens op de voorplecht stond. Nu op naar Ascension Island!!

Woensdag 19 april 2023 - Schepijsjes

Om 15:00 uur varen we weg bij St. Helena en meteen nemen de vogels af. We komen nog een foerageergroep tegen van enkele tientallen noddys, enkele opaalsterns en vijf maskergenten. Daarna stopt het met vogels. Twee grote dolfijnen springen ver voor het schip door het water. Aan de hand van de foto's kan Marijke de Boer, de zeezoogdierenspecialist aan boord, ze determineren als Gaviërs Spitsnuitdolfijn. Dit is een hele schaarse soort en dus leuk om die goed gezien te hebben.

De volgende ochtend is het al vroeg warm aan dek en de temperatuur loopt op tot tegen de 30 graden. Hoogtepunt van de dag is het schepijs in hoorntjes wordt uitgedeeld door de Staff.

Donderdag 20 april 2023 – We naderen Ascension

Er komen al wat meer vogels in beeld. Een hele verre Ascension fregatvogel is nieuw voor iedereen. Later op de middag komt er een vlak langs de Hondius vliegen. Er wordt nog een witbuikig Zwartbuikstormvogeltje gezien en enkele diehards op het hete voordek zien nog een Witstaatkeerkringvogel. Ik volg een interessante lezing van een oud-commandant van de USA-basis op Ascension. Hij en zijn vrouw zijn opgestapt in St. Helena en de Hondius is voor hen de enige mogelijkheid ooit weer terug te komen op Ascension. De 80-jarige vertelt over zijn tijd als commandant daar tijdens de Falklandoorlog. Zij verleenden toen logistieke steun aan het Britse leger. 's Avonds krijgen we tijdens de 'recap' een portie teleurstellingen te verwerken. Ascension Island is onder meer bekend om de zeeschildpadden die daar aan land komen, vanwege de grootste Bonte Sternkolonie van de wereld en om de endemische Ascension Fregatvogel. We krijgen te horen dat het helaas niet mogelijk is om de zeeschildpadden te bezoeken, dat er nog geen bonte sternkolonie is en dat we een bustoer gaan doen over het eiland. Maar eerst moeten we morgenochtend een lange toespraak aanhoren van de hoogste commandant van USA Spacecenter op Ascension, die ons welkom wil heten. Het goede nieuws is dat bij het eerste licht de Hondius afgemeerd zal liggen bij Boatswain Bird Island, een rotseilandje voor de kust van Ascension waar alle fregatvogels broeden, tezamen met Noddys, drie gentsoorten en keerkringvogels.

Vrijdag 21 april - Boatswain Bird Island en een saai bezoek aan Ascension Island

Ik sla mijn ochtendgymnastiek traplopen over en ga tegen zes uur koffiedrinken in de Lounge. Het is nog pikdonker buiten, maar de eerste vogelaar rent al naar binnen om ons op te halen. 'Honderden, nee duizenden vogels vliegen rond en over het schip!' roept hij. We gaan naar het voordek, want daar word je niet gestoord door de lampen van de Hondius. We liggen zo te zien in het duister stil en vlakbij Bird Island. In het donker komen honderden m.n. wittte vogels over: opaalsterns, maskergenten en een enkele lichte fase roodpootgent. Een indrukwekkend gebeuren

Boatswain Bird Island

Bruine gent - adult

Ascension fregatvogel - onvolwassen

Roodpootgent – adult bruine fase

Ascension fregatvogel - adult

Bonte stern

Als het langzaam lichter wordt, maar nog steeds te schemerig om te fotograferen, zien we Bird Island beter en komen er Ascension fregatvogels boven de boot hangen. Veelal jonge vogels en daartussen enkele adulten. Werkelijk honderden fregatvogels hangen boven of rond het schip. Boven Bird Island zweven en nog meer. Bird Island zelf zit onder de vogels. Zodra het enigszins redelijk licht wordt om de fotograferen, gaan we los. Want ook op deze superplek hebben we maar een uur gekregen van de strenge Expedition Staff. We mogen niet te laat zijn voor de toespraak van de commandant en de vlagceremonie in Georgetown het stadje op Ascension. Een jonge fregatvogel bijt al vliegend in een antenne op de Hondius; foto. Een duo bruine gent kijkt elkaar al vliegend aan; foto. Een bruine fase roodpootgent heeft toch een witte staart: foto. Een rijtje maskergenten vliegt langs het schip: foto. Een jonge fregatvogel komt laag langs de Hondius voorbijvliegen: foto. Een witstaartkeerkringvogel vliegt bij Bird Island: foto en nieuwe soort! Een wolk fregatvogels stijgt op vanaf het vogeleiland: foto. Aan de andere kant van het schip vliegen tientallen bonte sterns voorbij: foto. En zo ga ik maar door.

Ik maak weer enkele honderden foto's dat uur, maar zie later dat de foto's van het eerste half uur weer heel veel ISO-ruis hebben.

Dan klinkt door de intercom dat we gaan varen naar het haventje van Ascension. Over en uit met de pret bij Bird Island. Haventje is te veel gezegd, want er is geen haventje. Er is een kleine kade met een trapje waar touwen aan hangen. We worden na het ontbijt met zodiacs naar het land gebracht en we trekken ons dus via zo'n touw op de kade. Net als ik met twee voeten op het stenen trapje sta, komt er een enorme golf en staat het water tot mijn knieën. Het eerste wat ik moet doen is mijn bergschoenen legen van het zeewater.

Het is warm, om niet te zeggen heet. Het zal zeker 30 graden zijn. We moeten eerst de douane passeren, een formulier inleveren en tascontrole, en dan kunnen we naar de busjes. In de hitte wachten we hier op het sein om te mogen instappen. Ondertussen babbelt een Engelstalige jongedame, versterkt door een enorme gettoblaster, over de schildpadden die hier aan land komen. We kijken uit over een prachtig zandstrand met allemaal sporen van soepschildpadden (zo heten die echt) die hier aan land zijn gekomen de afgelopen nacht.

Alle planten op Ascension zijn geïntroduceerd, dus niet inheems. Oorspronkelijke landvogels zijn er niet (meer), alleen exoten. Op Ascension Island mag je alleen wonen als je werkt bij de USA Spacecenter, de RAF of de BBC-wereldzender. Toeristen kunnen er niet komen, alleen via hele speciale reizen zoals de Atlantic Odyssey.

Dan mogen we de busjes in. Links voorin naast de chauffeur (ze rijden hier natuurlijk links) neemt een oude Duitse passagier plaats. Iedereen gunt hem deze beste plek in het busje. Maar niet een corpulente Nederlander (let op: geen deelnemer van de Birdingbreaks groep). Deze als twee druppels water op een jonge Paul de Leeuw gelijkende man neemt hier geen genoegen mee. Hij gaat klagen bij de chauffeur dat juist dikke mensen voorin mogen. Deze Nederlander heeft al een negatief imago opgebouwd tijdens deze reis. Hij dringt overal voor, stelt irritante en egoïstische vragen tijdens de dagelijkse 'recap' in de Lounge, enzovoort. De chauffeur van het busje geeft hem gelijk en stuurt de Duitser weg. Die moet op zoek naar ergens een plekje in de andere bus. Ik laat het er niet bij zitten en val ongelooflijk uit tegen de Nederlander. Ik kan mij beheersen en gebruik nette termen, maar ik laat hem duidelijk blijken dat ik dit zeer onbeschoft gedrag vind van hem. Hij blijft zitten. Ik krijg later van de Birdingbreaks-deelnemers die ook in dit busje zaten veel bijval. Maar liever had ik dat meteen op dat moment gehad.

Na de toespraak van de commandant, gaat de bustoer dan eindelijk echt op weg. We krijgen een aardig beeld van het eiland. Dit is bovenop de hoge heuvels weelderig begroeid en doet zelfs enigszins aan een regenwoud denken. Hier broeden opaalsterns zoals je ze verwacht; op een tak op

ooghoogte. We krijgen de kans om hiervan een foto te maken. Maar verder is die hele bustoer het grotendeels verloren tijd. We stoppen op verschillende plekken en zoals dat gaat als je 130 man uit en weer in de busjes moet krijgen, ben je zo een half uur tot drie kwartier verder. Tijdens de lunch in het barakkendorp Two Boats krijgen we een goede lunch, maar de wifi die ik koop werkt niet en ik krijg mijn geld terug.

De laatste stop is bij de Cementary. Dit is een begraafplaatsje bij de lavakust waar gestorven zeelui uit de 17e en 18e eeuw liggen. Als er iemand een besmettelijke ziekte had, dan werd hij gedropt met wat water en eten op die plek. Velen overleefden dit niet. De groep verspreidt zich. Ik laat het begraafplaatsje voor wat het is en loop naar de rand van de kliffen om over het water te kijken. Voor mij staan enkele passagiers al gehurkt naar een lavasteenkomp voor ons te kijken. Ik kijk waar ze naar kijken en zie in het holletje in die steenkomp een broedende witstaartkeerkringvogel op slechts vier meter voor ons! Met kuiken! Ik maak enkele foto's en meer vogelaars komen erbij. Ik roep Eddy, Dick en Mardik die even verderop staan. Op een draffe komen ze naar me toe en ik wijs hen op de keerkringvogel. Ook zij kunnen het haast niet geloven. Meike, Staff Expedition lid, zorgt ervoor dat iedereen voldoende afstand houdt. Langs de kliffen vliegen nog drie witstaartkeerkringvogels. Een prachtig einde van een snel te vergeten bustoer.

We drinken nog wat in Georgetown op het terras van een karaokebar. Hier kan ik eventjes op de wifi, maar met meer dan vier gebruikers geeft deze al snel de geest. Ascension Island, een hele bijzondere plek waar niemand van ons ooit weer zal komen, maar dat hoeft ook niet.

Terug op de Hondius maakt ik weer een selectie van foto's om 's avonds te tonen tijdens de Birdmeeting in de Lecture-room. In de schemering trekt een constante stroom bonte sterns langs naar het eiland. Die moeten tocht ergens broeden daar? Om 21:30 uur het licht uit in onze hut. Vijf zeedagen op weg naar de laatste bestemming staan ons te wachten. Op naar Praia op de Kaapverdische Eilanden.

Zaterdag 22 – woensdag 26 april 2023 - van Ascension naar Kaapverdië, de reis zit er bijna op!

Gisteravond zijn we weggevaaren van Ascension eiland en bij het opstaan zijn we alweer uren noordelijker, maar nog steeds ten zuiden van de evenaar. Het regent buiten en na mijn 20 minuten traprennen, zweet ik eerst uit in de Lounge en maak mijn blogje over Ascension af. Na het ontbijt toch maar naar buiten. Lichte regenbuien worden afgewisseld door zwaardere. Gedurende de wat lichtere buien blijven we onder een afdakje buiten staan. Ik sta buiten bij dek 5 aan bakboordzijde tegen de ramen van de Lounge gedrukt met enkele vogelaars die ook willen fotograferen. Een niveau hoger heb je beter uitzicht, maar sta je net te ver af van het water. We hanteren drie afstanden vanaf het schip. Afstand 1: fotografeerbaar, afstand 2: determineerbaar en afstand 3: jongens, ga daar nu niet kijken, want daar is toch niets van te maken.

Om mij heen vertrekt de een na de ander om binnen koffie te drinken. Ik vind de regen nog wel te doen en blijf buiten, ook omdat het zicht op het water perfect is. Boven mij, een dek hoger, blijven ze ook staan. Opeens verschijnt er een stormvogel die van de punt van de boeg langs bakboordzijde langs vliegt. In een flits herken ik een soort donsstormvogel en roep "Soft-plumaged Petrel" naar boven. Ik maak ondertussen zoveel mogelijk foto's van de langsvliegende stormvogel. Zij krijgen de stormvogel ook in beeld en ik hoor iets van 'Cory's Shearwater'. De stormvogel is de hoek om en ik bekijk mijn foto's. Wauw, een of andere Zino of Fea's stormvogel, denk ik bij het zien van de foto's achterop het schermje van mijn camera. Ik wacht tot de mannen van boven naar mij toekomen. Hans Verdaat als eerste en vraagt meteen of ik foto's heb. "Dit is iets superzeldzaams, Paul", zegt hij. Ik vertel hem dat ik scherpe foto's heb en laat ze aan hem zien. Hij is meteen gealarmeerd en rent de Lounge in en roept alle vogelaars mee te lopen naar de achterkant van het schip. Daar lukt een enkeling nog de stormvogel te zien, maar op de horizon. Degenen die bovenop stonden en Dick en Eddy die aan de bakboordreling stonden halfweg het schip en ik dus hebben de stormvogel uiteindelijk redelijk tot heel goed gezien. Ik bied meteen aan de foto's op de centrale computer in de Lecture Room te zetten. Ik haal ze door Lightroom heen op mijn laptop en even later zitten we met Hans, Miguel en Hadoram naar de 'petrel' te kijken. Aan de hand van het boek *Oceanic Birds* en de ervaring van Hadoram Shirihai met de soort komen we tot Barau's Petrel, een stormvogel uit de Indische Oceaan die slechts twee of drie keer eerder in de Atlantische Oceaan is gezien. Toen een stuk zuidelijker ter hoogte van Zuid-Afrika en Namibië. En nu dus een stuk noordelijker ter hoogte van Angola. "Je moet een artikeltje schrijven voor Dutch Birding of African Bird Club", wordt mij geadviseerd.

Barau's stormvogel

De rest van de ochtend, in gedachten nog nagenietend, zien we vaal stormvogeltjes voor de boeg langs en een witstaartkeerkringvogel overvliegen. Ook de middag is heel aardig. Een grote groep bonte sterns met daartussen vier Ascension fregatvogels, enkele Noordse sterns en drie Kuhls pijlstormvogels. Niet op fotografeerbare afstand, maar wel leuk. Het blijft verder een leuke middag met meerdere Kuhls pijlen en ook de eerste Scopoli's. Een adulte kleinste jager vliegt langs op randje van fotografeerbaar en determineerbaar.

's Avonds bij de Birdmeeting vertelt zeevogelexpert Hadoram Shirihai een verhaal over de Barau's stormvogel. Hij heeft hier onderzoek aan gedaan op het eiland Reunion. Hadoram is met name geïnteresseerd in hoe stormvogels de vlucht maken van zee naar de binnenlanden van een eiland om daar te broeden. Barau's stormvogel is een hele aparte op dat gebied. De stormvogels verzamelen zich eind van de middag voor een bepaald stuk strand op Reunion en vliegen daar wat doelloos rond. Als de wind toeneemt in de loop van de middag worden de golven hoger en hoger. De Barau's stormvogels maken hier gebruik van zoals een golfsurfer op Hawaii. In deze metershoge golven ontstaat een tunnel van water waar ze zich door laten voorstuwen. Hadoram toont foto's op het scherm die dat laten zien. En net zoals bij echte golfsurfers blijven de Barau's stormvogels het ineen klappen van de golf net voor. Als de golf op zijn top is en een soort laatste zet geeft, wordt de Barau's stormvogel zo'n 200 meter gekatapulteerd de berg op. Daarna flappen ze als een soort duif de berg op. Dat laatste ziet er heel vreemd uit. Mijn foto's van de Barau's stormvogel worden nog getoond en er klinkt zowaar een luid applaus.

Zondag 23 april – We passeren de evenaar

De Atlantische Oceaan is volkomen vlak. Een bijzonder gezicht. Voordeel is dat elk vaal stormvogeltje, elke Kuhls pijlstormvogel meteen door iedereen gevonden wordt. Er worden dolfijnen of dwergvinvissen gemeld. Ik zie enkele ruggen met vinnen. De ruggen lijken mij te groot voor dolfijnen. Misschien Spitsnuitdolfijnen. Rond half elf mindert de Hondius vaart en lijkt wel stil te gaan liggen midden in de uitgestrekte oceaan. Hier schieten wij als vogelaars niets mee op, want met windstil weer moet je juist doorvaren om de zeevogels te zien. Die drijven dan op het water, zoals we vanmorgen meerdere vaaltjes zagen doen. Dan wordt er opgeroepen dat er zodiacs te water worden gelaten en dat we kunnen gaan zwemmen! Heel bijzonder. Zo'n tweehonderd meter van de Hondius duik ik van een zodiac in het water. Het dichtstbijzijnde vaste land op honderden kilometers afstand en vijf kilometer water onder ons. De zee is aangenaam warm en er is een hele lichte deining. Even vakantie! Na een kwartiertje klimmen we weer in de zodiac. Dat was een leuk uitje, maar nu graag weer zeevogels!

Sinds gisteren hangt er een geheimzinnig document op de publicatieborden. De god Poseidon zal ons bezoeken. Ik had me al eerder laten bijpraten over dit ontgroeningsritueel. Als je voor het eerst de evenaar passeert over land of op zee, dan krijg je van alles over je heen en moet je nog wat vies drinken en eten. Buiten is al een kleine opstelling gemaakt met visnetten e.d. Ik besluit even een middagdutje ondertussen. Na een dik half uur word ik wakker en het ritueel gaat net starten zo wordt omgeroepen. Je kon je inschrijven op een lijst om mee te doen aan deze ontgroening. Van onze BirdingBreaks-groep doet niemand mee. Geloof het of niet, maar gelijktijdig dat het evenaar-passerende-Poseidon/Neptunus-ritueel begint, nadert een groep dolfijnen de Hondius. Dit wordt ook omgeroepen en vanuit de Lounge lopen we snel naar buiten. We kunnen niet het hele voordek op, want dat wordt ingenomen door de deelnemers aan de ontgroening en hun publiek. Het schip draait iets naar bakboord om dichterbij de dolfijnen te komen en we kunnen hele goede foto's maken van uit het water springende dolfijnen.

Later hoor ik van de Expedition Staff-leden die als eersten het ritueel moesten meemaken en geblinddoekt op de voorplecht stonden, dat ze het idee hadden dat ze in de maling werden genomen wat betreft die dolfijnen. De dolfijnen zijn uit zicht, het feestje op de voorplecht gaat door en wij

bekijken onze foto's van de dolfinen. Het zijn Clymene dolfinen, genoemd naar de Griekse zee-nymph en een Titan-godin. Dus terwijl de ene Griekse god (Poseidon) op het voordek de aandacht trok, trok een andere Griekse godin op exact hetzelfde moment de aandacht van de rest. Een Titanenstrijd tussen de Griekse goden en wij waren getuige! Als gesjeesd gymnasiast doet me dit toch deugd.

We sluiten de dag af met een Bulwers stormvogel en een heerlijke barbecue achter op dek 5. Na de barbecue openen de jonge meiden (dertigers) van de Expedition Staff de disco met heerlijke muziek uit een grote muziekbbox. Aarzelend vult het achterdek zich met meer dansende passagiers. Lang geleden dat ik mij zo uitgesloofd heb op de dansvloer. Eventjes voel ik mij niet meer op een schip met alleen gepensioneerden. Het was nog lang onrustig op de Atlantische Oceaan.

Maandag 24 april - Portugees Oorlogschip en fotoquiz

Het was best uit te houden op het voordek vandaag. Een licht briesje verzacht de warmte wat. De oceaan is nog steeds vlak. Regelmatig zien we vaal stormvogeltjes, Kuhls pijlstormvogels, Noordse sterns en een mooie adulte kleinste jager. We zitten duidelijk weer op het Noordelijk halfrond en de ANWB-vogelgids kan gebruikt worden. Ook zien we de eerste zwarte sterns. Voor Dougald, een van de twee Australiërs in onze BirdingBreaks-groep, is dit een targetsoort. De eerste die prachtig voor de boeg vliegt, mist hij als enige! Hij is er nog wel door Dick G. voor uit een lezing gehaald. Ik stel voor met zijn allen na de lunch uit te kijken naar een zwarte stern voor Dougald en dat dan Operatie Dougald's stern te noemen, wat vreemd genoeg toch weer verwarring oplevert. In de middag zien we vijf zwarte sterns, dus onze Australische vriend was helemaal tevreden. En we hebben opnieuw een grote groep (40?) Clymene dolfinen voor en naast de boeg. Nu zelfs even boegrijdend. Ze zwemmen dan links en rechts van de boeg met het schip mee. Je kunt over de reling kijkend moeders met jongen ernaast zien zwemmen. Het is een soort Spinner-dolfijn en dat betekent dat ze de mooiste sprongen maken uit het water. Ze draaien in de lucht om hun lengteas en ook over de kop. Super! Een kwalletje ter grootte van een duploblokje drijft langs het schip. Ik zeg tegen Eddy: "is dat niet zo'n Portugees nog-wat?". Eddy ziet de mini-kwal en roept keihard over het voordek: "Portugese Man O'War, Portugees Oorlogschip!". Een wat overdreven naam voor die kwal, maar dat is dus die beruchte kwal.

Enkele dagen geleden is een fotowedstrijd aangekondigd door de Expedition Staff. Je kunt een foto gemaakt tijdens de Atlantic Odyssey aanleveren voor elk van de categorieën Wildlife, Landscape en Comedy. Ik neem de ongeveer 600 foto's die ik gemaakt heb door en heb voor Wildlife en Landscape een goede foto denk ik. Na het diner gaven Miguel, Dick G. en Hadoram een korte presentatie over de herkenning van het witbuikige zwartbuikstormvogeltje versus het witbuikstormvogeltje. Het komt erop neer dat bijna alles wat in de determinatiegidsen staat doorgestreept kan worden. Miguel, Dick en Hadoram hebben aan de hand van foto's van vogels op zee en van de beruchte avond met de bijna 30 op het dek neergeplofte stormvogeltjes hele duidelijke veldkenmerken kunnen vaststellen. Het witbuikstormvogeltje hebben we achteraf alleen gezien rond Gough, tussen Gough en Tristan en op weg naar St. Helena. De witbuiken die we genoteerd hebben in Obsmapp na St. Helena blijken met de nieuw opgedane kennis allemaal witbuikige zwartbuikstormvogeltjes te zijn. Een artikel zal binnenkort in een van de bekende vogeltijdschriften komen.

Dinsdag 25 april - Grienden

Er komt wat meer deining en rimpeling op het water. De wind neemt toe. Het is daarom goed uit te houden op de voorplecht. De vogeldag begint met een adulte kleinste jager op het water, die net niet lang genoeg blijft zitten voor een goede foto. Vaal stormvogeltjes en Kuhls pijlstormvogels zien we nu steeds meer. Eind van de ochtend zien we een groep van zo'n 30 grienden op 300 meter van het schip. Dit wordt omgeroepen en even later staat het weer vol met ook niet-vogelaars op het dek. Zonder verrekijker om de nek vragen ze je dan "where are they?". De grienden worden geëscorteerd door enkele dolfijnen. 's Middags zien we nog zes grienden, ook daar weer dolfijnen bij. Ik kan eindelijk een Bulwers stormvogel fotograferen. Er wordt weer ijs uitgedeeld en dat smelt als sneeuw voor de zon in de hoorntjes. Bij de 'recap' om 18:15 uur volgt de uitslag van de fotowedstrijd. Passagiers konden in de loop van de middag al hun voorkeur uitbrengen op een briefje en aan de hand daarvan blijven per categorie drie foto's over. Door applaus wordt gemeten welke foto de winnaar wordt. Mijn foto van een ijsberg met daarvoor het silhouet van een stormvogel eindigt als tweede in de categorie Landscape. De winnaar heeft inderdaad een prachtige foto gemaakt van het eiland Gough. In de categorie Wildlife win ik met de foto van een Zuid-Georgische aalscholver omringd door Antarctische pelsrobber. Alleen de nek en kop van het aalscholvertje steken nog tussen de klauwen pelsrobber uit. Ik vond dit eerlijk gezegd zelf ook een hele geslaagde foto. De prijs is een gratis drankje aan de bar.

Woensdag 26 april – Kaapverdië in zicht

De voorbereidingen voor het einde van de Atlantic Odyssey beginnen. We moeten onze drankjes, memorsticks, wifi en wat al niet meer afrekenen voor de lunch. We hebben uitleg gekregen over het van boord gaan morgen. Vandaag nog een dag op zee. En dan eindigt deze serie blogs vanavond. Donderdag en vrijdag gaan we met een deel van de BirdingBreaks-groep nog vogelen op Kaapverdië en dan vliegen we vrijdagavond naar huis. Maar eerst nog even deze dag. We zien weer de nodige Vaal stormvogeltjes en Kuhls pijlen maar nog geen Kaapverdise pijlstormvogels. Dat zou toch langzamerhand kunnen. We ontdekken een mooie winterkleed rosse Franjepoot op de golven en bij het wegvliegen blijft deze nog even naast de boot wat mooie plaatjes oplevert. Er is een eenmanswaarneming vanaf het achterdek van een adulte middelste jager. Vandaag om 12:00 gaan we onder de zon door. Stond deze reis tot nu toe de zon in het noorden, vanmiddag staat deze exact boven ons en vanaf dan in het zuiden (zoals we gewend zijn). Qua vogels eindigt deze dag niet in de top-20. Twee Bulwers stormvogels en een kleinste jager leuken de middag nog wat op en dat is het

dan. Er is daarna nog wat gedoe over dat elke passagier moet betalen voor een visa voor Kaapverdië, maar deze details zal ik jullie besparen. De avond start met een captainsborrel, vele bedankjes van en aan de medewerkers van de Hondius en Staff-lid Georgina Strange toont de indrukwekkende film die ze heeft gemaakt van de afgelopen vijf weken. We kunnen daarvan een kopie krijgen en iedereen heeft het erover dat ze die aan familie en vrienden zien. Dit was het dan. Dank voor het volgen van mijn blogs!

Tot slot

Ik heb ontzettend genoten van deze Atlantic Odyssey. Ik kan iedereen met interesse in zeevogels, met wat spaargeld en geen last van zeeziekte aanraden deze reis te maken. Het is voor mij de mooiste reis ooit geweest. Er waren plekken waar ik nog veel langer (voor anker) had willen zijn en stukken zee die we helaas niet konden overslaan, maar zo zit zo'n reis nu eenmaal in elkaar. De bustrips op St. Helena en Ascension hadden wij mij betreft geskipt of op zijn minst sterk ingekort moeten worden. Ik heb ontzettend veel nieuwe vogel- en zeezoogdiersoorten gezien en heel veel bijgeleerd. Alleen het niet kunnen landen bij het dorpje Edinburgh of the Seven Seas op Tristan da Cunha doet nog wel een beetje pijn van binnen. Ik wens toekomstige Odysseys hier meer geluk.

Ik beëindig dit reisverslag met wat dankwoorden. Allereerst dank ik Dick G., mijn hutgenoot hier op de Hondius, voor het zeer aangename gezelschap en we vonden elkaar zeer goed in het net houden van onze kamer en het vroeg naar bed gaan. Verder Eddy voor de uitstekende

reisbegeleiding. Ik dank Mardik, Peter, Dick M., Toon voor de vele uren die we samen op het voordek van de Hondius doorbrachten. Ik dank Ben, Ellen, Juke, Carl, Carla, Jacob voor de gezellige gesprekken tijdens de maaltijden en daarbuiten. Ik dank het personeel van de Hondius voor de supergoede hotel- en cateringvoorzieningen. Het kost iedereen moeite om niet kilo's aan te komen. Ik dank speciaal Martin Berg, de Zweedse Expeditieleider, Hans Verdaat voor de leuke en interessante Birdmeetings, zeezoogdierexpert Marijke de Boer, Meike Sjoer, scheepsarts Moniek Mestrom en de rest van de Expedition Staff voor de begeleiding, de zodiacexcursies, het doorgeven van (zeezoogdier)waarnemingen en die enkele lezing die ik gevolgd heb. Ik dank Hadoram Shirihai voor de fijne kennismaking de afgelopen weken en het geven van een klein beetje meer inzicht in het bijzondere leven van stormvogels en stormvogeltjes. En niet te vergeten Laurens en zijn team van BirdingBreaks voor het vele werk de afgelopen jaren om deze reis steeds weer te moeten cancellen en weer op te starten. Het is uiteindelijk gelukt!!

